ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2019/293 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 8ης Νοεμβρίου 2018

σχετικά με την κρατική ενίσχυση SA.43785 (2018/C) (πρώην 2015/PN, πρώην 2018/NN) που χορηγήθηκε από τη Ρουμανία για την αναδιάρθρωση της Complexul Energetic Hunedoara

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό C(2018) 7308]

(Το κείμενο στη ρουμανική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 108 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

Έχοντας υπόψη τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, και ιδίως το άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο α),

Αφού κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις ([1]),

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

(1) Με επιστολή της 12ης Μαρτίου 2018, η Επιτροπή ενημέρωσε τη Ρουμανία για την απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) («απόφαση κίνησης της διαδικασίας») σχετικά με την ενίσχυση αναδιάρθρωσης υπέρ της Complexul Energetic Hunedoara SA («CE Hunedoara»). Η απόφαση κίνησης της διαδικασίας αποτέλεσε συνέχεια προηγούμενων ανακοινώσεων και επαφών μεταξύ της Επιτροπής και της Ρουμανίας σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις προς την CE Hunedoara ή τους προκατόχους της, όπως περιγράφεται περαιτέρω στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας και στο τμήμα 2.1 ακολούθως.

(2) Η απόφαση της Επιτροπής να κινήσει τη διαδικασία δημοσιεύτηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ([2]). Η Επιτροπή κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους αναφορικά με το θέμα.

(3) Στις 15 Μαΐου 2018, η Ρουμανία υπέβαλε παρατηρήσεις σχετικά με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας. Η Επιτροπή δεν έλαβε παρατηρήσεις από τα ενδιαφερόμενα μέρη. Εκτός από τις παρατηρήσεις που έλαβε στις 15 Μαΐου 2018, η Επιτροπή διοργάνωσε επίσης μια τηλεδιάσκεψη με τις ρουμανικές αρχές στις 31 Ιουλίου 2018.

2. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

2.1. Προηγούμενες αποφάσεις σχετικά με την CE Hunedoara

(4) Στις 22 Φεβρουαρίου 2012, η Επιτροπή αποφάσισε να μην εγείρει αντιρρήσεις για την προβλεπόμενη ενίσχυση συνολικού ύψους 1 169 εκατ. RON (περίπου 251,3 εκατ. EUR) για το κλείσιμο τριών από τα επτά ανθρακωρυχεία που αποτελούσαν αντικείμενο εκμετάλλευσης της Εθνικής Εταιρείας Λιθάνθρακα JSC Petrosani ([3]) («απόφαση σχετικά με την πρώτη ενίσχυση σε ανθρακωρυχεία»). Στην απόφαση αυτή, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η προβλεπόμενη ενίσχυση ήταν συμβατή με την εσωτερική αγορά σύμφωνα με την απόφαση 2010/787/ΕΕ του Συμβουλίου ([4]), («απόφαση του Συμβουλίου για ενισχύσεις σε ανθρακωρυχεία»).

(5) Στις 20 Απριλίου 2015, η Επιτροπή έκρινε ότι οι Electrocentrale Paroşeni και Electrocentrale Deva, δύο εταιρείες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που είχαν συγχωνευθεί με την CE Hunedoara το 2012, έλαβαν μεταξύ 2009 και 2011 κρατική ενίσχυση λειτουργίας η οποία ήταν ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά. Στην απόφασή της ([5]) («η απόφαση σχετικά με την ασυμβίβαστη ενίσχυση»), η Επιτροπή ζήτησε από τη Ρουμανία να ανακτήσει την ενίσχυση και

([1]) ΕΕ C 158 της 4.5.2018, σ. 47.
([2]) Πρβλ. υποσημείωση 1.
([3]) ΕΕ C 23 της 25.1.2013, σ. 3.
([4]) Απόφαση 2010/787/ΕΕ του Συμβουλίου, της 10ης Δεκεμβρίου 2010, σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις που διευκολύνουν την παύση λειτουργίας μη ανταγωνιστικών ανθρακωρυχείων (ΕΕ L 336 της 21.12.2010, σ. 24).
([5]) Απόφαση (ΕΕ) 2015/1877 της Επιτροπής, της 20ής Απριλίου 2015, σχετικά με τις τιμές που χρεώνει η εταιρεία S.C. Hidroelectrica SA της Ρουμανίας στην S.C. Termoelectrica SA και την S.C. Electrocentrale Deva SA – SA.33475 (12/C) (ΕΕ L 275 της 20.10.2015, σ. 46), αιτιολογικές σκέψεις 117 έως 124.

τους τόκους από την CE Hunedoara ως διάδοχο των δύο εταιρειών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, σε περίπτωση που οι δικαιούχοι αδυνατούσαν να επιστρέψουν την ενίσχυση. Στις 10 Ιουνίου 2015, οι ρουμανικές αρχές προσκόμισαν στοιχεία που αποδεικνύουν ότι το ποσό των 34 785 015,45 RON (περίπου 7,48 εκατ. EUR), το οποίο καλύπτει το ποσό της ενίσχυσης και των τόκων προς ανάκτηση, μεταφέρθηκε από την CE Hunedoara στο υπουργείο Ενέργειας της Ρουμανίας, εφαρμόζοντας με αυτό τον τρόπο την απόφαση ανάκτησης.

(6) Στις 21 Απριλίου 2015, η Επιτροπή αποφάσισε να μην εγείρει αντιρρήσεις σχετικά με την κρατική ενίσχυση που προβλεπόταν να χορηγηθεί στην CE Hunedoara υπό μορφή ειδικών δανείων ύψους έως 167 εκατ. RON (περίπου 37,7 εκατ. EUR) ([6]) («η απόφαση για την ενίσχυση διάσωσης») ([7]). Στην εν λόγω απόφαση, η Επιτροπή έκρινε ότι τα δάνεια αποτελούσαν ενίσχυση διάσωσης προς την CE Hunedoara και δήλωσε ότι η ενίσχυση ήταν συμβατή με την εσωτερική αγορά σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικών προβληματικών επιχειρήσεων («οι κατευθυντήριες γραμμές Δ&Α») ([8]), αφού έλαβε υπόψη μια σειρά δεσμεύσεων που ανέλαβε η Ρουμανία (βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 120 και 123 παρακάτω).

(7) Στις 21 Οκτωβρίου 2015, έξι μήνες μετά την απόφαση για την ενίσχυση διάσωσης, η Ρουμανία διαβίβασε ένα σχέδιο αναδιάρθρωσης που αφορούσε την CE Hunedoara («το πρώτο σχέδιο αναδιάρθρωσης») ([9]). Σκοπός της Ρουμανίας ήταν να παρατείνει την περίοδο εξόφλησης του δανείου διάσωσης, το οποίο αποτελούσε το αντικείμενο της απόφασης για την ενίσχυση διάσωσης, και να χορηγήσει ενίσχυση αναδιάρθρωσης στην CE Hunedoara για τη χρηματοδότηση δαπανών που περιλαμβάνονταν στο πρώτο σχέδιο αναδιάρθρωσης. Με επιστολή που απέστειλε στις 3 Δεκεμβρίου 2015, η Ρουμανία γνωστοποίησε την πρόθεσή της να παράσχει πληροφορίες σχετικά με την ενίσχυση αναδιάρθρωσης τέσσερις εβδομάδες αργότερα. Την επόμενη ημέρα, η Επιτροπή κίνησε διοικητικά τη διαδικασία SA.43785 (2015/PN) σχετικά με την ενίσχυση αναδιάρθρωσης προς την CE Hunedoara.

(8) Στις 8 Ιανουαρίου 2016, η Ρουμανία γνωστοποίησε εκ των προτέρων την πρόθεσή της να χορηγήσει ενίσχυση αναδιάρθρωσης στην CE Hunedoara βάσει ενός νέου σχεδίου αναδιάρθρωσης, το οποίο ήταν τροποποιημένο σε σύγκριση με το πρώτο σχέδιο αναδιάρθρωσης («το τροποποιημένο σχέδιο αναδιάρθρωσης») και υπέβαλε πρόσθετες συνοδευτικές πληροφορίες, που συμπληρώθηκαν περαιτέρω στις 11 Ιανουαρίου 2016. Στις 12 Ιανουαρίου 2016, πραγματοποιήθηκε συνάντηση με τις ρουμανικές αρχές σχετικά με τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν.

(9) Στις 15 Ιανουαρίου 2016, γνωστοποιήθηκε στη Ρουμανία ότι θα ήταν σκόπιμο να πραγματοποιηθούν σημαντικές τροποποιήσεις στη σχεδιαζόμενη ενίσχυση αναδιάρθρωσης και στο πρώτο σχέδιο αναδιάρθρωσης, προτού η Ρουμανία προχωρήσει σε επίσημη κοινοποίηση. Η Ρουμανία δεν υπέβαλε νέο σχέδιο αναδιάρθρωσης.

(10) Τον Ιανουάριο 2016, η CE Hunedoara τέθηκε επισήμως σε διαδικασία αφερεγγυότητας υπό το ρουμανικό δίκαιο, που στη συνέχεια όμως απορρίφθηκε από εθνικό δικαστήριο.

(11) Εν συνεχεία, η Ρουμανία έκρινε ότι, παρόλο που η CE Hunedoara τελικά θα εκκαθαριζόταν, έπρεπε να κρατήσει προσωρινά σε λειτουργία ορισμένες από τις μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας μαζί με κάποια ανθρακωρυχεία και σχετικές υπηρεσίες επεξεργασίας άνθρακα παρέχοντας αποζημίωση για τις δαπάνες παραγωγής. Με βάση αυτές τις εκτιμήσεις και τα νέα σχέδια για τον ή τους πιθανούς μελλοντικούς διαδόχους της CE Hunedoara που θα λειτουργούσαν με μέρος των περιουσιακών στοιχείων της τελευταίας, οι ρουμανικές αρχές, κατόπιν αιτήσεως της Επιτροπής, υπέβαλαν πληροφορίες στις 12 Μαΐου 2015, κατά τη διάρκεια τηλεδιάσκεψης στις 18 Μαΐου 2016, στις 9, 25 και 29 Αυγούστου 2016, στο πλαίσιο συνεδρίασης στις 12 Οκτωβρίου 2016, καθώς και στις 9 Νοεμβρίου 2016, στις 17 Μαΐου 2017 και την 1η Σεπτεμβρίου 2017. Οι πληροφορίες που υποβλήθηκαν στις 17 Μαΐου 2017 περιελάμβαναν, ειδικότερα, ένα χρονοδιάγραμμα για την ενδεχόμενη εκκαθάριση της CE Hunedoara.

(12) Στις 24 Νοεμβρίου 2016, βάσει χωριστής κοινοποίησης, η Επιτροπή αποφάσισε να μην εγείρει αντιρρήσεις για το ποσό των 447,8 εκατ. RON (περίπου 96,2 εκατ. EUR) που προβλεπόταν να χορηγηθεί στην CE Hunedoara για το κλείσιμο των δύο από τα τέσσερα ανθρακωρυχεία που εξακολουθούσε να εκμεταλλεύεται η CE Hunedoara και τα οποία δεν αποτελούσαν το αντικείμενο της απόφασης σχετικά με την πρώτη ενίσχυση σε ανθρακωρυχεία ([10]) («απόφαση σχετικά με τη δεύτερη ενίσχυση σε ανθρακωρυχεία»). Στην εν λόγω απόφαση, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η προβλεπόμενη ενίσχυση ήταν συμβατή με την εσωτερική αγορά σύμφωνα με την απόφαση του Συμβουλίου για ενισχύσεις σε ανθρακωρυχεία.

2.2. **Ο δικαιούχος: CE Hunedoara**

(13) Η CE Hunedoara είναι μια καθετοποιημένη εταιρεία παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που εδρεύει στο Petrosani, στην επαρχεία Hunedoara. Οι μετοχές της ανήκουν εξολοκλήρου στο ρουμανικό δημόσιο. Η CE Hunedoara χρησιμοποιεί κυρίως γηγενή άνθρακα, τον οποίο εξάγει από τα ανθρακωρυχεία της, για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και

([6]) Η συναλλαγματική ισοτιμία που χρησιμοποιείται στην παρούσα απόφαση για σκοπούς πληροφόρησης είναι RON/EUR = 0,215 (31 Ιανουαρίου 2018).

([7]) Απόφαση της Επιτροπής της 21ης Απριλίου 2015, SA.41318 (2015/N) – Ρουμανία – Κοινοποίηση της ενίσχυσης διάσωσης στην Complexul Energetic Hunedoara (ΕΕ C 203 της 19.6.2015, σ. 5).

([8]) ΕΕ C 249 της 31.7.2014, σ. 1.

([9]) Το εν λόγω σχέδιο συζητήθηκε επίσης στο πλαίσιο της συνάντησης με τις ρουμανικές αρχές στις 23 Οκτωβρίου 2015.

([10]) Έγκριση των κρατικών ενισχύσεων στο πλαίσιο των διατάξεων των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Υποθέσεις για τις οποίες η Επιτροπή δεν εγείρει αντιρρήσεις (ΕΕ C 127 της 21.4.2017, σ. 1).

θερμότητας με τις οποίες τροφοδοτεί τις γύρω πόλεις. Οι δύο της μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, οι Deva ([11]) και Paroseni ([12]), διαθέτουν συνολική ονομαστική εγκατεστημένη ισχύ 1 225 MW. Η CE Hunedoara παράγει περίπου το 4,2 % της ηλεκτρικής ενέργειας που καταναλώνεται στη Ρουμανία και αποτελεί τον μόνο βασικό παραγωγό ηλεκτρικής ενέργειας στις κεντρικές και βορειοδυτικές περιοχές της χώρας. Η εταιρεία απασχολεί περίπου 6 600 άτομα, εκ των οποίων οι 1 750 εργάζονται σε θέσεις που σχετίζονται με την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και οι 4 700 σε εξορυκτικές δραστηριότητες.

(14) Η CE Hunedoara ιδρύθηκε τον Νοέμβριο 2012 με τη συγχώνευση δύο κρατικών επιχειρήσεων οι οποίες τότε τελούσαν υπό πτώχευση και πλέον έχουν εκκαθαριστεί, την Electrocentrale Paroseni και την Electrocentrale Deva («οι προκάτοχοι εταιρείες»). Μετά την εκκαθάριση της Εθνικής Εταιρείας Λιθάνθρακα JSC Petrosani, τέσσερα ανθρακωρυχεία θα παρέμεναν σε λειτουργία και δεν επρόκειτο να λάβουν ενισχύσεις για την παύση λειτουργίας βάσει της απόφασης σχετικά με την πρώτη ενίσχυση σε ανθρακωρυχεία. Τα εν λόγω ανθρακωρυχεία συγχωνεύθηκαν με την CE Hunedoara μαζί με τις μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, το σχετικό διοικητικό προσωπικό και την ακίνητη περιουσία της Electrocentrale Paroseni και της Electrocentrale Deva, καθώς το σύνολο σχεδόν του άνθρακα που παρήγαγαν τα τέσσερα ανθρακωρυχεία χρησιμοποιούνταν από την Electrocentrale Paroseni και την Electrocentrale Deva ως καύσιμο για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας. Συγκεκριμένα:

— Η CE Hunedoara ανέλαβε αρχικά τα περιουσιακά στοιχεία παραγωγής και τις υποχρεώσεις των προκατόχων της. Αμφότερες οι εταιρείες αδυνατούσαν συστηματικά να πωλήσουν το ηλεκτρικό ρεύμα σε ανταγωνιστικές τιμές της αγοράς στη Ρουμανία και έλαβαν ασυμβίβαστες ενισχύσεις λειτουργίας ύψους 22,62 εκατ. RON και 3,65 εκατ. RON μεταξύ 2009 και 2011 (περίπου 5,6 εκατ. EUR συνολικά), ποσά τα οποία η Επιτροπή ζήτησε από τη Ρουμανία να ανακτήσει με τόκους από την CE Hunedoara στην απόφαση σχετικά με την ασυμβίβαστη ενίσχυση, λόγω της οικονομικής και νομικής συνέχειας με τους δικαιούχους ([13]).

— Στη συνέχεια, τον Αύγουστο 2013, η CE Hunedoara εξαγόρασε τέσσερα από τα επτά ανθρακωρυχεία της Εθνικής Εταιρείας Λιθάνθρακα JSC Petrosani. Νωρίτερα, έως το 2011, η Εθνική Εταιρεία Λιθάνθρακα JSC Petrosani εκμεταλλευόταν επτά ορυχεία· τρία από αυτά έλαβαν ενισχύσεις για την παύση λειτουργίας σύμφωνα με την απόφαση για την πρώτη ενίσχυση σε ανθρακωρυχεία. Τα υπόλοιπα τέσσερα ορυχεία που ενσωματώθηκαν αργότερα στην CE Hunedoara φέρεται ότι ήταν βιώσιμα. Αυτά τα τέσσερα ανθρακωρυχεία και άλλα παραγωγικά στοιχεία μεταβιβάστηκαν στην CE Hunedoara καθαρά από οποιεσδήποτε υποχρεώσεις, ιδίως όσον αφορά τις οφειλές προς το κράτος ή άλλους δημόσιους φορείς ύψους περίπου 1,2 δισεκατ. EUR που είχαν προηγουμένως συσσωρευτεί, κυρίως από απλήρωτους φόρους και εισφορές. Τα συσσωρευμένα χρέη δεν ελήφθησαν υπόψη στην αξιολόγηση της βιωσιμότητας των τεσσάρων ορυχείων. Η Επιτροπή σημείωσε τη δέσμευση της Ρουμανίας να κοινοποιεί βάσει των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων, εφόσον είναι αναγκαίο, κάθε κρατικό μέτρο σχετικά με οφειλές προς το δημόσιο. Η Ρουμανία δεν κοινοποίησε τη διαδικασία ([14]) σύμφωνα με την οποία τα τέσσερα ανθρακωρυχεία μεταβιβάστηκαν χωρίς χρέη στην CE Hunedoara.

2.3. **Οι λειτουργικές και οικονομικές επιδόσεις της CE Hunedoara**

2.3.1. *Οι λειτουργικές επιδόσεις*

(15) Σύμφωνα με τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας της Ρουμανίας (ANRE) ([15]), η CE Hunedoara κατείχε τα εξής μερίδια όσον αφορά την καθαρή παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας κατά την περίοδο 2013-2015:

Πίνακας 1

Συνολική τροφοδότηση ηλεκτρικής ενέργειας (2013-2015) από την CE Hunedoara σε σύγκριση με τη συνολική παραγωγή

Γεννήτρια	Χρησιμοποιούμενη δυναμικότητα (MW)			Συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας (TWh)		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
CE Hunedoara	1 110 (6 %)	998 (5 %)	1 063 (5 %)	3 (5 %)	2,7 (4 %)	1,84 (2,9 %)
Όγκος αγοράς	18 142 (100 %)	18 448 (100 %)	19 086 (100 %)	55,8 (100 %)	62 (100 %)	62,6 (100 %)

([11]) Ανάθεση σε δύο στάδια, το πρώτο μεταξύ 1969 και 1971 και το δεύτερο μεταξύ 1977 και 1980 – βλέπε την έκθεση της *GMC Insolvency Consulting* του Μαρτίου 2016, σ. 37, cigmc.ro/files/Raport%20art.%2097.pdf.

([12]) Ανάθεση σε δύο στάδια, το πρώτο μεταξύ 1956 και 1959 και το δεύτερο μεταξύ 1962 και 1964 – βλέπε τις δημόσια διαθέσιμες πληροφορίες στον ιστότοπο https://uzinaparoseni.wordpress.com/.

([13]) Απόφαση σχετικά με την ασυμβίβαστη ενίσχυση που εγκρίθηκε στις 20 Απριλίου 2015, αιτιολογικές σκέψεις 84, 88 έως 90, 98 και 117 έως 124. Απόφαση για την ενίσχυση διάσωσης της 21ης Απριλίου 2015, αιτιολογικές σκέψεις 13 και 63.

([14]) Απόφαση της 22ας Φεβρουαρίου 2012 σχετικά με την πρώτη ενίσχυση σε ανθρακωρυχεία, αιτιολογικές σκέψεις 4 έως 10.

([15]) Οι ετήσιες εκθέσεις της ANRE για το 2013, το 2014 και το 2015 διατίθενται στη διεύθυνση: http://www.anre.ro/en/about-anre/annual-reports-archive. Βλέπε, επίσης, τα στοιχεία της Transelectrica για τη συνολική και διαθέσιμη εγκατεστημένη παραγωγική ικανότητα για κάθε μονάδα με δυνατότητα μεταφοράς, ανά πρωτογενή πηγή ενέργειας, στην εξής διεύθυνση: http://transelectrica.ro/web/tel/productie.

(16) Στη Ρουμανία, η ηλεκτρική ενέργεια παράγεται από διάφορες μονάδες ηλεκτροπαραγωγής που έχουν διαφορετικό κόστος παραγωγής. Από την 1η Ιουλίου 2012, η ηλεκτρική ενέργεια αποτελεί αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε επίπεδο χονδρικής μέσω του χρηματιστηρίου, δηλαδή στις αγορές άμεσων (spot) ή προθεσμιακών συναλλαγών του ρουμανικού χρηματιστηρίου ενέργειας («OPCOM»).

(17) Σημαντικό κριτήριο για τη λειτουργία μιας μονάδας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας είναι η σύγκριση της τιμής της αγοράς επόμενης ημέρας και του οριακού κόστους για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στην εν λόγω μονάδα. Στην περίπτωση των θερμοηλεκτρικών μονάδων, το βασικό οριακό κόστος είναι το κόστος των καυσίμων, το κόστος των πιστοποιητικών εκπομπών CO_2 και οι οριακές δαπάνες λειτουργίας.

(18) Η CE Hunedoara κατέγραψε μέσο κόστος παραγωγής ύψους 274,27 RON/MWh (περίπου 59 EUR/MWh) το 2013, 310,19 RON/MWh (περίπου 67 EUR/MWh) το 2014 και 358,90 RON/MWh (περίπου 77 EUR/MWh) το 2015. Επιπλέον, το μέσο κόστος εξόρυξης λιθάνθρακα στην CE Hunedoara ήταν περίπου 126 RON/MWh (περίπου 27 EUR/MWh), σε σύγκριση με την τιμή του λιθάνθρακα στην αγορά που ήταν περίπου 40 RON/MWh (περίπου 9 EUR/MWh) ([16]).

(19) Ωστόσο, η σταθμισμένη μέση ετήσια τιμή ηλεκτρικής ενέργειας στην αγορά επόμενης ημέρας του OPCOM ήταν 165,06 RON/MWh (περίπου 35 EUR/MWh) το 2013, 158,93 RON/MWh (περίπου 34 EUR/MWh) το 2014 και 166,35 RON/MWh (περίπου 36 EUR/MWh) το 2015. Επίσης, στη διμερή κεντρική αγορά του OPCOM, η μέση ετήσια τιμή ηλεκτρικής ενέργειας κυμαινόταν μεταξύ 182,94 RON/MWh (περίπου 39 EUR/MWh) και 162,41 RON/MWh (περίπου 35 EUR/MWh) κατά τη διάρκεια του 2013 και του 2015 ([17]). Με άλλα λόγια, μεταξύ 2013 και 2015, περίοδο κατά την οποία χορηγήθηκαν τα επίμαχα δάνεια, το μέσο κόστος παραγωγής της CE Hunedoara ήταν κατά 66 % έως 116 % υψηλότερο από τις τιμές εμπορίας της ηλεκτρικής ενέργειας στην αγορά επόμενης ημέρας, και κατά 50 % έως 121 % υψηλότερο από τις τιμές στη διμερή κεντρική αγορά του ρουμανικού χρηματιστηρίου ενέργειας.

(20) Σημειώνεται ότι, με αυτές τις τιμές αγοράς, η CE Hunedoara δεν θα μπορούσε να είναι επικερδής σε μόνιμη βάση λόγω του ότι οι τιμές επόμενης ημέρας και οι προθεσμιακές τιμές ήταν κάτω του κόστους παραγωγής της CE Hunedoara. Σε μια ανταγωνιστική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, θα περίμενε κανείς η παραγωγή να πωλείται σε τιμές πάνω από το οριακό κόστος αυτής ώστε να εξασφαλίζεται ένα περιθώριο κέρδους. Ωστόσο, ήδη από την ίδρυσή της, η CE Hunedoara προφανώς δεν ήταν σε θέση να το επιτύχει αυτό, παρά μόνον περιστασιακά, όπως αποδεικνύεται από την αδυναμία της να δεσμεύσει επαρκή λειτουργικά έσοδα για να αγοράσει τα πιστοποιητικά εκπομπών CO_2 που χρειαζόταν για το 2014 και το 2015. Οι μονάδες ηλεκτροπαραγωγής με καύση άνθρακα συνήθως λειτουργούν ως μονάδες βασικού φορτίου με συντελεστή φορτίου 70 % ή υψηλότερο ([18]). Ωστόσο, από τα στοιχεία παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας του πίνακα 1 προκύπτει ότι ο συντελεστής φορτίου της CE Hunedoara ήταν 30,8 % το 2013 και το 2014, ποσοστό που μειώνεται κάτω από το 20 % το 2015. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι τα παραγωγικά περιουσιακά στοιχεία, ήτοι τα ανθρακωρυχεία και οι δύο ηλεκτροπαραγωγικοί σταθμοί που συγχωνεύθηκαν με την CE Hunedoara τον Νοέμβριο 2012, ήταν τα ίδια με εκείνα που εκμεταλλεύονταν προηγουμένως οι πτωχευμένοι προκάτοχοί της, χωρίς να έχει πραγματοποιηθεί καμία σημαντική παραγωγική ή τεχνολογική βελτίωση με στόχο τη μείωση του κόστους παραγωγής. Ως αποτέλεσμα, η CE Hunedoara πωλούσε την παραγωγή της στη μέση τιμή των 199,22 RON/MWh (περίπου 43 EUR/MWh) το 2013, 167,68 RON/MWh (περίπου 36 EUR/MWh) το 2014 και 181,52 (περίπου 39 EUR/MWh) το 2015 ([19]) και, όπως και οι προκάτοχοί της, δεν ήταν σε θέση να παράγει επαρκή κέρδη για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και του χρέους, συμπεριλαμβανομένου του χρέους προς δημόσιους φορείς, όπως φαίνεται στον πίνακα 2 παρακάτω.

2.3.2. *Οι οικονομικές επιδόσεις*

(21) Όπως φαίνεται στον πίνακα 2 παρακάτω, το 2012, κατά το πρώτο έτος λειτουργίας της, η CE Hunedoara πραγματοποίησε κέρδη (καθαρό κέρδος) ύψους 37,9 εκατ. RON (περίπου 8,1 εκατ. EUR). Ωστόσο, από το 2013, όταν μεταβιβάστηκαν τα τέσσερα ανθρακωρυχεία και η σχετική μονάδα επεξεργασίας άνθρακα, η CE Hunedoara άρχισε να σημειώνει αυξανόμενες ζημίες ύψους 147,6 εκατ. RON (31,7 εκατ. EUR) το 2013 και 352,3 εκατ. RON (76 εκατ. EUR) το 2014, εμφανίζοντας παράλληλα επιδεινωμένους οικονομικούς δείκτες ως προς τα έσοδα εκμετάλλευσης, τη δανειακή επιβάρυνση σε σχέση με τα ίδια κεφάλαια και τη ρευστότητα. Από το τέλος του 2015, η CE Hunedoara παρουσίαζε αρνητική καθαρή θέση της τάξης των 1 082,6 εκατ. RON (232,7 εκατ. EUR). Από το τέλος του 2017, η αρνητική καθαρή θέση είχε διπλασιαστεί σε 2 842,7 εκατ. RON (611,18 εκατ. EUR). Από το 2013, η εταιρεία κατέγραφε αρνητικά αποτελέσματα εκμετάλλευσης και δεν είχε ταμειακά διαθέσιμα για την εξυπηρέτηση του χρηματοοικονομικού χρέους, μη συμπεριλαμβανομένων του πρόσθετου χρέους προς τους μη κρατικούς εμπορικούς φορείς, όπως για παράδειγμα τις φορολογικές αρχές.

([16]) CE Hunedoara, Εκθέσεις του Διοικητικού Συμβουλίου για το 2013, 2014 και 2015, διαθέσιμες στην εξής διεύθυνση: http://www.cenhd.ro/index.php/situatii-financiare/.

([17]) Οι ετήσιες εκθέσεις του OPCOM για το 2013, το 2014 και το 2015 διατίθενται στη διεύθυνση: https://www.opcom.ro/compania/compania.php?lang=ro&id=6.

([18]) Βλέπε, για παράδειγμα, τους συντελεστές φορτίου που αναφέρονται στην απόφαση SA.38760 (2016/C) (ΕΕ C 46 της 5.2.2016, σ. 19).

([19]) http://www.cenhd.ro/images/File/Situatii%20financiare/2013/Raportul%20administratorilor%20-%202013.pdf, σ. 3.
http://www.cenhd.ro/images/File/Situatii%20financiare/2014/Raportul%20administratorilor%20-%202014.pdf, σ. 3.
http://www.cenhd.ro/images/File/Situatii%20financiare/2015/Raportul%20administratorilor%20-%202015.pdf, σ. 11.

Πίνακας 2

Οικονομικά αποτελέσματα της CE Hunedoara 2012-2017

Σε εκατ. RON	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Σύνολο εσόδων	249,4	1 061,1	691,5	574,74	448,4	568,7
Κέρδη/ζημίες εκμετάλλευσης (EBITDA)	20,2	– 167,1	– 341,7	– 1 647,6	– 838,2	– 744,6
Καθαρά κέρδη/Ζημίες	37,9	– 147,6	– 352,3	– 1 661,6	– 858,4	– 768,8
Μετοχικό κεφάλαιο	203,4	349,8	354,5	354,5	354,5	354,5
Ίδια κεφάλαια	678,7	980,1	629,3	– 1 082,6	– 2 071,3	– 2 842,7
Μακροπρόθεσμο χρέος	170,0	269,5	258,7	270,5	245,4	237,4
Λοιπά τρέχοντα χρέη συμπεριλαμβανομένων των φόρων	72,3	243,2	371,6	726,7	922,2	1 099,1

Πηγή: www.cenhd.ro, σύμφωνα με τις δημόσια διαθέσιμες οικονομικές εκθέσεις στις οποίες αποκτήθηκε πρόσβαση τον Ιούνιο 2018

(22) Τον Απρίλιο 2015, η CE Hunedoara πληρούσε ήδη τις προϋποθέσεις για την υπαγωγή της σε συλλογική διαδικασία αφερεγγυότητας σύμφωνα με το ρουμανικό δίκαιο ([20]). Τον Ιανουάριο 2016, η CE Hunedoara τέθηκε προσωρινά σε διαδικασία αφερεγγυότητας. Τον Μάρτιο 2016, ο σύνδικος της CE Hunedoara δημοσίευσε έκθεση («η έκθεση του συνδίκου») που περιείχε πληροφορίες σχετικά με τις υποχρεώσεις της εταιρείας, από την οποία προκύπτει ότι η CE Hunedoara όφειλε περίπου 2 360 εκατ. RON (περίπου 507,4 εκατ. EUR) σε διάφορους κρατικούς φορείς. Το ποσό αυτό αναφέρεται μεταξύ άλλων στα δάνεια που καλύπτονται από την παρούσα απόφαση καθώς και στα πρόστιμα που επιβλήθηκαν από τον Οργανισμό Περιβάλλοντος λόγω της αδυναμίας απόκτησης δικαιωμάτων εκπομπών άνθρακα και πράσινων πιστοποιητικών και λόγω άλλων οφειλών προς το κράτος και τον προϋπολογισμό κοινωνικής ασφάλισης. Σύμφωνα με τη Ρουμανία, ο Οργανισμός Περιβάλλοντος ζήτησε επίσης την καταβολή των ποσών που οφείλονταν σε αυτόν, όπως και σε άλλους ιδιώτες πιστωτές, από την CE Hunedoara.

(23) Όπως αποδεικνύεται από το μετοχικό κεφάλαιο της CE Hunedoara, η εταιρεία έχει επί της ουσίας πτωχεύσει, αλλά εξακολουθεί να λειτουργεί μη καταβάλλοντας το μεγαλύτερο μέρος των χρεών και φορολογικών της υποχρεώσεων. Σύμφωνα με τα στοιχεία που υπέβαλε η Ρουμανία, η διαδικασία εκκαθάρισης της CE Hunedoara μπορεί να διαρκέσει τουλάχιστον τρία έτη, με βάση τους ισχύοντες εθνικούς κανόνες, εφόσον η εν λόγω διαδικασία κινηθεί από το ρουμανικό κράτος υπό την ιδιότητά του ως μετόχου και κύριου πιστωτή της CE Hunedoara. Μέχρι στιγμής, οι αιτήσεις πτώχευσης που έχουν κατατεθεί στο εθνικό δικαστήριο επιχειρήσεων δεν έχουν οδηγήσει στην κήρυξη μόνιμης πτώχευσης της CE Hunedoara.

2.4. **Τα δάνεια που χορηγήθηκαν στην CE Hunedoara**

(24) Στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή εξέτασε πέντε δάνεια χρηματοδοτούμενα ή στηριζόμενα από δημόσιους πόρους που χορηγήθηκαν ή ωφέλησαν την CE Hunedoara στο πλαίσιο της τρέχουσας επιχειρηματικής της δραστηριότητα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και τα οποία, στις 30 Ιουνίου 2016, αντιστοιχούσαν σε ανεξόφλητο χρέος προς το ρουμανικό κράτος συνολικού ύψους 337 107 835 RON (περίπου 72,48 εκατ. EUR), συμπεριλαμβανομένου του οφειλόμενου κύριου κεφαλαίου, των τόκων, των τόκων υπερημερίας και άλλων δαπανών. Στον πίνακα 3 κατωτέρω παρουσιάζονται οι επικαιροποιημένες πληροφορίες που υπέβαλε η Ρουμανία σχετικά με το ανεξόφλητο κεφάλαιο των εν λόγων δανείων, στις 31 Μαρτίου 2018.

(25) Μετά την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, οι ρουμανικές αρχές προσκόμισαν τις δανειακές συμβάσεις στις οποίες οι βασικοί αρχικοί όροι και προϋποθέσεις των δανείων είχαν ως εξής:

α) Δάνειο της Διεθνούς Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης («IBRD») με την εγγύηση του ρουμανικού δημοσίου μέσω του υπουργείου Οικονομικών – «Δάνειο IBRD»

(26) Αυτό το δάνειο αφορούσε το έργο αποκατάστασης και εκσυγχρονισμού της μονάδας ενέργειας αριθ. 3 της CET Mintia.

(27) Για τον σκοπό αυτό, τον Αύγουστο 1995, η Αυτόνομη Διεύθυνση Ηλεκτρικής Ενέργειας «RENEL» (Regia Autonomă de Electricitate) σύναψε δάνειο με την Παγκόσμια Τράπεζα ύψους 110 000 000 USD εκ των οποίων ποσό ύψους 33 500 000 USD ακυρώθηκε τον Φεβρουάριο 2001. Στις 17 Μαΐου 2001, όταν η συμφωνία ανεστάλη από την IBRD, είχαν πραγματοποιηθεί αναλήψεις συνολικού ύψους 10 930 016 USD.

([20]) Απόφαση για την ενίσχυση διάσωσης της 21ης Απριλίου 2015, αιτιολογικές σκέψεις 14, 16 και 17.

(28) Στις 31 Μαΐου 2002, η IBRD συνέχισε τη σύμβαση δανείου με την Electrocentrale Deva. Η εν λόγω συμφωνία είχε την εγγύηση της ρουμανικής κυβέρνησης και προέβλεπε ότι η Electrocentrale Deva θα μπορούσε να διαθέσει το ανώτατο ποσό των 69 908 805 USD (εκ των οποίων ποσό ύψους 1 162 752 USD ακυρώθηκε τον Φεβρουάριο 2005).

(29) Η ημερομηνία λήξης του δανείου ήταν η 1η Νοεμβρίου 2015 και το χρονοδιάγραμμα πληρωμών προέβλεπε την αποπληρωμή σε εξαμηνιαίες δόσεις (καταβλητέες τον Μάιο και τον Νοέμβριο) σε διάστημα 14 ετών, αρχής γενομένης από το 2002.

(30) Το επιτόκιο ισούται με το κόστος των εγκεκριμένων δανείων και καθορίζεται βάσει του προηγούμενου εξαμήνου συν 1,5 εκατοστιαίες μονάδες· επιπλέον, όσον αφορά τα ποσά σε σχέση με τα οποία δεν είχαν πραγματοποιηθεί αναλήψεις, η Electrocentrale Deva έπρεπε επίσης να καταβάλλει προμήθεια δέσμευσης της τάξης του 0,25 %.

β) Δάνειο της Ρουμανικής Εμπορικής Τράπεζας («BCR») που συνήψε το υπουργείο Οικονομικών προς όφελος της CE Hunedoara – «Δάνειο BCR»

(31) Το δάνειο αυτό είχε συναφθεί για τη χρηματοδότηση του 25 % ενός μεγαλύτερου έργου με τίτλο «Centrala Electrica Paroseni» για την εγκατάσταση εξοπλισμού αποθείωσης απαερίων και την αλλαγή της τεχνολογίας για τη συλλογή, μεταφορά και απόθεση σκωρίας και τέφρας. Η χρηματοδότηση των υπόλοιπων μερών ήταν εξασφαλισμένη από δάνειο της BRD (που κάλυπτε το 25 % του συνολικού κόστους – πληροφορίες σχετικά με το εν λόγω δάνειο παρέχονται στο στοιχείο δ) παρακάτω) και δάνειο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων («ΕΤΕπ») (για το 50 % του συνολικού κόστους· το δάνειο αυτό δεν καλύπτεται στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας).

(32) Μέσω δανειακής σύμβασης που συνήφθη στις 3 Δεκεμβρίου 2013 μεταξύ της BCR και του υπουργείου Δημόσιων Οικονομικών, χορηγήθηκε επενδυτικό δάνειο από την τράπεζα στον δανειολήπτη, το οποίο στη συνέχεια χορηγήθηκε στην CE Hunedoara μέσω επικουρικής δανειακής σύμβασης που συνήφθη στις 5 Δεκεμβρίου 2013.

(33) Η δανειακή σύμβαση και η επικουρική δανειακή σύμβαση αφορούσαν αμφότερες το ίδιο ποσό αρχικού κεφαλαίου ύψους 83 485 450 RON (δηλαδή 17 950 000 EUR), το οποίο χορηγήθηκε αρχικά από την τράπεζα στο υπουργείο Δημόσιων Οικονομικών και στη συνέχεια από το εν λόγω υπουργείο στην CE Hunedoara.

(34) Το δάνειο είχε διάρκεια 15 ετών και περίοδο χάριτος 3 ετών. Το χρονοδιάγραμμα πληρωμών προέβλεπε την αποπληρωμή σε 25 ισόποσες εξαμηνιαίες δόσεις. Το επιτόκιο ορίστηκε στο 4,20 % ανά έτος.

(35) Οι εξασφαλίσεις που σχετίζονταν με αυτό το δάνειο της BCR, αλλά που χρησίμευαν επίσης ως εξασφαλίσεις και για το δάνειο της BRD ύψους 14 700 000 EUR (ήτοι 68 369 000 RON) το οποίο εξετάζεται στο στοιχείο δ) κατωτέρω, καθώς και για ένα σχετικό δάνειο της ΕΤΕπ ύψους 32 650 000 EUR (ήτοι 151 855 150 RON) που δεν εξετάζεται στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, καθορίστηκαν μέσω υποθήκης επί των ακίνητων και κινητών περιουσιακών στοιχείων της CE Hunedoara, συνολικής αξίας 93 323 204 EUR (ήτοι 417 481 353,09 RON).

(36) Σε σχέση με αυτό το δάνειο της BCR, η CE Hunedoara όφειλε επίσης να καταβάλει στο υπουργείο Οικονομικών προμήθεια κινδύνου ύψους 2,5 %, δηλαδή 448 750 EUR σε 8 ισόποσες δόσεις, για το «Ταμείο κάλυψης κινδύνου του δημόσιου χρέους».

γ) Δάνειο της Ρουμανικής Αναπτυξιακής Τράπεζας («BRD») που συνήψε το υπουργείο Οικονομικών και χορηγήθηκε στην CE Hunedoara με μειωμένη εξασφάλιση – «Δάνειο BRD»

(37) Αυτό το δάνειο συνήφθη για τη χρηματοδότηση του έργου «Centrala Electrică Paroşeni».

(38) Μέσω σύμβασης χρηματοδότησης που συνήφθη στις 19 Μαΐου 2014 μεταξύ της BRD και του υπουργείου Δημόσιων Οικονομικών, χορηγήθηκε δάνειο από την τράπεζα στον δανειολήπτη, το οποίο στη συνέχεια χορηγήθηκε στην CE Hunedoara μέσω επικουρικής δανειακής σύμβασης που συνήφθη στις 5 Ιουνίου 2014.

(39) Η εν λόγω σύμβαση χρηματοδότησης και η επικουρική δανειακή σύμβαση αφορούσαν αμφότερες το ίδιο ποσό αρχικού κεφαλαίου ύψους 68 371 170 RON (περίπου 14 700 000 EUR), το οποίο χορηγήθηκε αρχικά από την τράπεζα στο υπουργείο Δημόσιων Οικονομικών και στη συνέχεια από το εν λόγω υπουργείο στην CE Hunedoara.

(40) Το δάνειο είχε διάρκεια 15 ετών και περίοδο χάριτος 3 ετών. Το χρονοδιάγραμμα πληρωμών προέβλεπε την αποπληρωμή σε 25 ισόποσες εξαμηνιαίες δόσεις. Το επιτόκιο ορίστηκε στο 3,79 % ανά έτος.

(41) Οι εξασφαλίσεις που σχετίζονταν με αυτό το δάνειο της BRD, αλλά που χρησίμευαν επίσης ως εξασφαλίσεις και για το δάνειο της BCR ύψους 17 950 000 EUR (περίπου 83 485 450 RON) το οποίο εξετάζεται στο στοιχείο γ) ανωτέρω, καθώς και για ένα σχετικό δάνειο της ΕΤΕπ ύψους 32 650 000 EUR (περίπου 151 855 150 RON) που δεν εξετάζεται στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, καθορίστηκαν μέσω υποθήκης επί ακίνητων και κινητών περιουσιακών στοιχείων, συνολικής αξίας 93 323 204 EUR (περίπου 417 481 353,09 RON).

(42) Σε σχέση με αυτό το δάνειο της BRD, η CE Hunedoara όφειλε επίσης να καταβάλει στο υπουργείο Δημόσιων Οικονομικών προμήθεια κινδύνου ύψους 2,5 %, δηλαδή 367 000 EUR σε 8 ισόποσες δόσεις, για το «Ταμείο κάλυψης κινδύνου του δημόσιου χρέους».

(43) Το δάνειο της BRD και το δάνειο της BCR αποσκοπούσαν στη χρηματοδότηση επενδύσεων για την περιβαλλοντική συμμόρφωση της μονάδας Paroseni (με βάση τις προδιαγραφές της ΕΕ που ορίζονται στην οδηγία για τις βιομηχανικές εκπομπές). Οι εν λόγω επενδύσεις δεν θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε αύξηση της παραγωγής ή μείωση του κόστους παραγωγής ώστε να δημιουργηθούν πρόσθετα έσοδα εκμετάλλευσης για την αποπληρωμή των δανείων. Αποτελούσαν απλώς προϋπόθεση για τη συνέχιση της λειτουργίας της μονάδας. Στην ουσία, η προσφυγή στη χορήγηση ιδιωτικών δανείων προς και στη συνέχεια από το ρουμανικό κράτος με σκοπό τη χρηματοδότηση της περιβαλλοντικής συμμόρφωσης το 2013-2014, αποτελεί πρακτική η οποία εφαρμόστηκε από τη Ρουμανία και σε μια άλλη υπόθεση παροχής επιχορηγήσεων για τον ίδιο τύπο εγκατάστασης (αποθείωση καυσαερίων) για άλλες θερμοηλεκτρικές μονάδες το 2010 (CE Turceni) και το 2011 (CE Craiova II) και στο πλαίσιο των οποίων πραγματοποιήθηκαν συναλλαγές με τις ρουμανικές αρχές το 2012 ([21]). Επομένως, είναι σκόπιμο να θεωρηθεί ότι το δάνειο της BRD και το δάνειο της BCR που παραχωρήθηκαν από το κράτος για τη χρηματοδότηση της περιβαλλοντικής συμμόρφωσης ήταν *de facto* επιχορηγήσεις, όπως συνέβη με τους προκάτοχους για άλλους σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας το 2011 και το 2012.

δ) Δάνειο που χορηγήθηκε για την αποπληρωμή της ασυμβίβαστης ενίσχυσης η οποία ζητήθηκε να ανακτηθεί βάσει της απόφασης σχετικά με την ασυμβίβαστη ενίσχυση· κεφάλαιο και τόκοι – «το δάνειο για την αποπληρωμή της ασυμβίβαστης ενίσχυσης»

(44) Βάσει του έκτακτου κυβερνητικού διατάγματος αριθ. 11 της 13ης Μαΐου 2015 σχετικά με τη χορήγηση δανείου στην CE Hunedoara SA, συνήφθη δανειακή σύμβαση στις 9 Ιουνίου 2015 μεταξύ του υπουργείου Δημόσιων Οικονομικών, της CE Hunedoara και του υπουργείου Ενέργειας, ΜΜΕ και Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος.

(45) Η ανωτέρω δανειακή σύμβαση χορήγησε στην CE Hunedoara δάνειο αρχικού κεφαλαίου 34 785 015 RON (περίπου 7 478 778 EUR). Αυτό το δάνειο χρησιμοποιήθηκε για την αποπληρωμή της ασυμβίβαστης ενίσχυσης που αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 5.

(46) Το δάνειο είχε διάρκεια 90 ημέρες και ως εκ τούτου έληγε στις 8 Σεπτεμβρίου 2015. Το συμφωνηθέν επιτόκιο του δανείου ορίστηκε με βάση τον τριμηνιαίο δείκτη ROBOR συν 5 %, δηλαδή 6,27 % ετησίως και θα παρέμενε σταθερό σε όλη τη διάρκεια του δανείου.

(47) Σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 2 το προαναφερθέντος έκτακτου κυβερνητικού διατάγματος αριθ. 11 της 13ης Μαΐου 2015, καθορίστηκαν εξασφαλίσεις ύψους 49 380 000 RON (περίπου 10 616 700 EUR), δηλαδή στο 120 % του δανείου.

ε) Δάνειο που αντιστοιχεί σε ενίσχυση χορηγηθείσα σύμφωνα με την απόφαση για την ενίσχυση διάσωσης και προσαύξηση τόκων – «το δάνειο διάσωσης»

(48) Βάσει του έκτακτου κυβερνητικού διατάγματος αριθ. 22 της 24ης Ιουνίου 2015 σχετικά με τη χορήγηση δανείου στην CE Hunedoara SA, συνήφθη δανειακή σύμβαση στις 14 Ιουλίου 2015 μεταξύ του υπουργείου Δημοσίων Οικονομικών, της CE Hunedoara και του υπουργείου Ενέργειας, ΜΜΕ και Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος.

(49) Η ανωτέρω δανειακή σύμβαση προέβλεπε τη χορήγηση αρχικού κεφαλαίου 167 000 000 RON (περίπου 35 905 000 EUR) στην CE Hunedoara, το οποίο χωριζόταν σε δύο δόσεις· η πρώτη δόση ύψους 98 476 900 RON (περίπου 21 172 533 EUR) χορηγήθηκε στις 20 Ιουλίου 2015, ενώ η δεύτερη δόση των 68 523 100 RON (περίπου 14 732 466 EUR) δεν χορηγήθηκε ποτέ καθώς η CE Hunedoara δεν μπόρεσε να αποπληρώσει ένα άλλο δάνειο, που είχε χορηγηθεί βάσει του έκτακτου κυβερνητικού διατάγματος αριθ. 11/2015 για την ανάκτηση της ενίσχυσης βάσει της απόφασης σχετικά με την ασυμβίβαστη ενίσχυση (βλέπε στοιχείο δ) ανωτέρω).

(50) Το δάνειο διάσωσης είχε διάρκεια 6 μηνών, αφορούσε δηλαδή την περίοδο από τον Απρίλιο έως τον Σεπτέμβριο 2015· ωστόσο, για τους λόγους που εξηγούνται ανωτέρω, η CE Hunedoara έλαβε μόνο την πρώτη δόση του δανείου.

(51) Το συμφωνηθέν επιτόκιο του δανείου ορίστηκε με βάση τον εξαμηνιαίο δείκτη ROBOR συν 5 %, δηλαδή 6,57 % ετησίως και θα παρέμενε σταθερό σε όλη τη διάρκεια του δανείου.

(52) Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 3 το προαναφερθέντος έκτακτου κυβερνητικού διατάγματος αριθ. 22 της 24ης Ιουνίου 2015, καθορίστηκαν εξασφαλίσεις ύψους 123 960 000 RON (περίπου 26 651 400 EUR), δηλαδή στο 120 % του δανείου.

2.5. **Λόγοι για την κίνηση της διαδικασίας**

(53) Στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή διαπίστωσε προκαταρκτικά ότι τα πέντε χρηματοδοτούμενα ή στηριζόμενα από δημόσιους πόρους δάνεια που χορηγήθηκαν ή ωφέλησαν την CE Hunedoara, θα μπορούσαν να αποτελούν κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, και για τα οποία εκκρεμούσε στις 30 Ιουνίου 2016 η εξόφληση ποσού συνολικού ύψους 337 εκατ. RON (περίπου 73 εκατ. EUR).

([21]) SA. 33812 (2012/NN) –Ρουμανία – Παράνομες κρατικές ενισχύσεις για υποχρεωτικά περιβαλλοντικά έργα.

(54) Στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή διατύπωσε επίσης αμφιβολίες σχετικά με το κατά πόσον πληρούνταν οι προϋποθέσεις συμβατότητας με την εσωτερική αγορά βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ, οι οποίες ισχύουν για τις ενισχύσεις αναδιάρθρωσης όπως καθορίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές Δ&Α. Η Επιτροπή επισήμανε ότι οι ρουμανικές αρχές δεν είχαν υποβάλει έγκυρο σχέδιο αναδιάρθρωσης ούτε σαφές σχέδιο εκκαθάρισης με εύλογο χρονοδιάγραμμα για την επιχείρηση, ενώ δεν εντοπίστηκε κανένα αναγνωρίσιμο και έγκυρο μέτρο συμμετοχής της CE Hunedoara στο κόστος αναδιάρθρωσης, ούτε μέτρα περιορισμού των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, τα οποία αποτελούν προϋποθέσεις για τη συμμόρφωση της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης με τις κατευθυντήριες γραμμές Δ&Α. Τέλος, η CE Hunedoara δεν είχε εξοφλήσει την ενίσχυση διάσωσης ούτε το δάνειο με το οποίο θα αποπλήρωνε παλαιότερη ασυμβίβαστη ενίσχυση.

(55) Στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, προκειμένου να αξιολογηθεί κατά πόσον τα επίμαχα δάνεια θα ήταν διαθέσιμα στην CE Hunedoara στις χρηματοπιστωτικές αγορές και χορηγήθηκαν βάσει των όρων της αγοράς, η Επιτροπή ζήτησε από τη Ρουμανία να υποβάλει:

— εκτιμήσεις ως προς την πιστοληπτική ικανότητα, στοιχεία αναφοράς της αγοράς και διαβαθμίσεις της CE Hunedoara που ελήφθησαν υπόψη από τις ρουμανικές αρχές για να θέσουν και να καθορίσουν τους όρους της στήριξής τους, όπως τεκμηριώνεται από τα στοιχεία που αντιστοιχούν στις ημερομηνίες χορήγησης, μειωμένης εξασφάλισης ή εγγύησης κάθε δανείου·

— στοιχεία προσφορών για δάνεια προς την CE Hunedoara από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ή τράπεζες μεταξύ 2012 και 2016, τα οποία να διευκρινίζουν αν ζητήθηκε κρατική ή δημόσια εγγύηση, και

— όλες τις πληροφορίες που δύνανται να συμβάλουν στην αξιολόγηση των πέντε δανείων.

3. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

(56) Στις παρατηρήσεις της σχετικά με την απόφαση κίνησης διαδικασίας της Επιτροπής, η Ρουμανία υπέβαλε τις εξής πληροφορίες και παρατηρήσεις.

3.1. **Παρατηρήσεις σχετικά με το ανεξόφλητο κεφάλαιο και τα οφειλόμενα ποσά για τα πέντε δάνεια**

α) Το δάνειο της IBRD

(57) Όσον αφορά τη δόση που ήταν πληρωτέα τον Νοέμβριο του 2014, η CE Hunedoara, λόγω των οικονομικών δυσκολιών που αντιμετώπιζε, δεν ήταν πλέον σε θέση να προβεί σε πληρωμές και ζήτησε από τον εγγυητή της, το υπουργείο Δημόσιων Οικονομικών, να πληρώσει για λογαριασμό της τις υπόλοιπες δόσεις.

(58) Το υπουργείο Δημόσιων Οικονομικών, ως εγγυητής της CE Hunedoara, εκταμίευσε τις υπόλοιπες τρεις δόσεις (δηλαδή του Νοεμβρίου 2014, του Μάιου 2015 και του Νοεμβρίου 2015) και υπολόγισε τις ποινές και τους τόκους υπερημερίας που του όφειλε η CE Hunedoara. Οι εκκρεμείς οφειλές της CE Hunedoara προς το υπουργείο Δημόσιων Οικονομικών (συμπεριλαμβανομένων των τριών δόσεων και των αντίστοιχων ποινών και τόκων τους) ανήλθαν στα 60 711 568 RON (περίπου 13 052 987 EUR) στις 31 Μαρτίου 2018.

β) Το δάνειο της BCR

(59) Τον Οκτώβριο 2015, η CE Hunedoara, λόγω των οικονομικών δυσκολιών που αντιμετώπιζε, ενημέρωσε το υπουργείο Δημόσιων Οικονομικών ότι δεν ήταν πλέον σε θέση να εξυπηρετήσει τις πληρωμές της. Στις 31 Δεκεμβρίου 2017, η CE Hunedoara όφειλε στο υπουργείο Δημόσιων Οικονομικών 5 343 411 EUR (περίπου 24 853 078 RON), ποσό το οποίο αντιστοιχούσε στο αρχικό κεφάλαιο, στους τόκους και στην προμήθεια κινδύνου που οφείλονταν, συν ένα επιπλέον ποσό ύψους 564 163 EUR (περίπου 2 763 553 RON) για τους τόκους υπερημερίας και τις ποινές.

(60) Στις 31 Μαρτίου 2018, από το αρχικό κεφάλαιο των 17 950 000 EUR (περίπου 83 485 450 RON), είχε αποπληρωθεί το ποσό των 2 154 000 EUR (περίπου 10 018 254 RON) και, ως εκ τούτου, εξακολουθούσε να οφείλεται το ποσό των 15 796 000 EUR (περίπου 73 467 196 RON).

γ) Το δάνειο της BRD

(61) Τον Φεβρουάριο 2016, η CE Hunedoara, λόγω των οικονομικών δυσκολιών που αντιμετώπιζε, ενημέρωσε το υπουργείο Δημόσιων Οικονομικών ότι δεν ήταν πλέον σε θέση να εξυπηρετήσει τις πληρωμές της. Στις 31 Μαρτίου 2018, η CE Hunedoara όφειλε στο υπουργείο Δημόσιων Οικονομικών 3 000 357 EUR (περίπου 13 955 150 RON), ποσό το οποίο αντιστοιχούσε στο οφειλόμενο αρχικό κεφάλαιο, στους τόκους και στην προμήθεια κινδύνου, καθώς και στους τόκους υπερημερίας και τις ποινές.

(62) Στις 31 Μαρτίου 2018, από το αρχικό ποσό των 14 700 000 EUR (περίπου 68 371 170 RON), είχε αποπληρωθεί το ποσό των 1 764 000 EUR (περίπου 8 204 364 RON) και, ως εκ τούτου, εξακολουθούσε να οφείλεται το ποσό των 12 936 000 EUR (περίπου 60 166 806 RON).

δ) Το δάνειο για την αποπληρωμή της ασυμβίβαστης ενίσχυσης

(63) Στις 8 Σεπτεμβρίου 2015, όταν το δάνειο κατέστη απαιτητό και δεν αποπληρώθηκε, οι τόκοι υπερημερίας είχαν υπολογιστεί και προσαυξηθεί από το υπουργείο Οικονομικών για κάθε ημέρα καθυστέρησης. Στις 31 Μαρτίου 2018, οι εκκρεμείς οφειλές της CE Hunedoara σε σχέση με το συγκεκριμένο δάνειο ανέρχονταν στο ποσό των 42 339 794,26 RON (περίπου 9 103 055 EUR), αποτελούμενο από το αρχικό κεφάλαιο των 34 785 015 RON (περίπου 7 478 778 EUR), τους τόκους του δανείου ύψους 545 255,11 RON (περίπου 117 229 EUR) και τους τόκους υπερημερίας ύψους 7 009 525,58 RON (περίπου 1 507 048 EUR).

ε) Το δάνειο διάσωσης

(64) Από το ποσό των 98 476 900 RON (περίπου 21 172 533 EUR) που αποτελούσε την πρώτη δόση, η CE Hunedoara χρησιμοποίησε μόνο τα 93 450 841,17 RON (περίπου 20 091 930 EUR) και επέστρεψε τη διαφορά ύψους 5 026 058,86 RON (περίπου 1 080 602 EUR) στο υπουργείο Δημόσιων Οικονομικών. Στις 31 Μαρτίου, 2018 οι εκκρεμείς οφειλές της CE Hunedoara σε σχέση με το συγκεκριμένο δάνειο ανέρχονταν στο ποσό των 112 579 946,05 RON (περίπου 24 204 688 EUR), αποτελούμενο από το αρχικό κεφάλαιο των 93 450 841,17 RON (περίπου 20 091 930 EUR), τους τόκους του δανείου ύψους 3 306 854,30 RON (περίπου 710 973 EUR) και τους τόκους υπερημερίας ύψους 15 822 250,68 RON (περίπου 3 401 783 EUR).

Πίνακας 3

Πληροφορίες της Ρουμανίας, της 31ης Μαρτίου 2018, σχετικά με το ανεξόφλητο κεφάλαιο και τα οφειλόμενα ποσά για τα πέντε δάνεια

	Δάνειο IBRD	Δάνειο BCR	Δάνειο BRD	Δάνειο για την αποπληρωμή της ασυμβίβαστης ενίσχυσης	Δάνειο διάσωσης
Ημερομηνία χορήσης	31.5.2002	5.12.2013	5.6.2014	9.6.2015	14.7.2015
Αρχικό κεφάλαιο	68,75 εκατ. USD	17,95 εκατ. EUR	14 εκατ. EUR	34,8 εκατ. RON	98,5 εκατ. RON
Ανεξόφλητο αρχικό κεφάλαιο στις 31/3/2018	0	15,79 εκατ. EUR (73,5 εκατ. RON)	12,9 εκατ. EUR (60,1 εκατ. RON)	34,8 εκατ. RON	93,4 εκατ. RON
Οφειλόμενες πληρωμές στο υπουργείο Δημόσιων Οικονομικών στις 31/3/2018 (αρχικό κεφάλαιο, ποινές και τόκοι)	60,7 εκατ. RON (13,1 εκατ. EUR)	5,3 εκατ. EUR (24,9 εκατ. RON)	3,0 εκατ. EUR (13,9 εκατ. RON)	42,3 εκατ. RON	112,6 εκατ. RON

3.2. **Άλλες παρατηρήσεις**

(65) Πρώτον, η Ρουμανία παρέσχε μια διευκρίνιση όσον αφορά το δάνειο διάσωσης που είχε εγκριθεί με την απόφαση της Επιτροπής της 21ης Απριλίου 2015. Όπως αναφέρεται και στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, όταν εγκρίθηκε το δάνειο διάσωσης, η Ρουμανία είχε δεσμευτεί να υποβάλει, εντός έξι μηνών από την ημερομηνία της απόφασης για την ενίσχυση διάσωσης, είτε (i) αποδείξεις ότι το δάνειο είχε αποπληρωθεί, είτε (ii) ένα έγκυρο σχέδιο αναδιάρθρωσης, είτε (iii) ένα τεκμηριωμένο σχέδιο εκκαθάρισης με τα στάδια που θα οδηγούσαν στη εκκαθάριση της CE Hunedoara εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, χωρίς τη λήψη περαιτέρω ενίσχυσης. Στην προκειμένη περίπτωση, η Ρουμανία επιβεβαίωσε ότι είχε επιλέξει την εναλλακτική λύση της αναδιάρθρωσης της CE Hunedoara.

(66) Δεύτερον, όσον αφορά την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Ρουμανία ισχυρίστηκε ότι το δάνειο διάσωσης που εγκρίθηκε με την απόφαση για την ενίσχυση διάσωσης δεν προσέφερε, κατά την άποψή της, κανένα πραγματικό οικονομικό όφελος στον δικαιούχο (δηλαδή στην CE Hunedoara). Η Ρουμανία ισχυρίστηκε ότι το δάνειο χορηγήθηκε σύμφωνα με τις ισχύουσες συνθήκες στην τραπεζική αγορά, δηλαδή με βάση την οικονομική-χρηματοδοτική ανάλυση που πραγματοποιήθηκε από την Eximbank· επιπλέον, οι εγγυήσεις που επιβλήθηκαν από τις εθνικές φορολογικές αρχές λάμβαναν υπόψη την αγοραία αξία των εξασφαλίσεων, που κάλυπταν τουλάχιστον το 120 % της αξίας του δανείου.

(67) Τρίτον, όσον αφορά τη διαδικασία εκκαθάρισης της CE Hunedoara και τον νομικό διαχωρισμό του τομέα της εξόρυξης άνθρακα από την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, η Ρουμανία εξήγησε ότι: (i) η έλλειψη οικονομικών πόρων, (ii) το γεγονός ότι η CE Hunedoara τέθηκε προσωρινά σε διαδικασία αφερεγγυότητας, κατόπιν αιτήσεως της εταιρείας δύο φορές το 2016 που, στη συνέχεια, ανεστάλη και τις δύο φορές, καθώς και (iii) το γεγονός ότι τα εθνικά δικαστήρια δεν είχαν ακόμη, κατά τη στιγμή της υποβολής στοιχείων από τη Ρουμανία, λάβει απόφαση σχετικά με μια άλλη αίτηση για την κίνηση της διαδικασίας αφερεγγυότητας, είναι όλοι λόγοι που εμπόδισαν τον νομικό διαχωρισμό της δραστηριότητας εξόρυξης άνθρακα από την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.

(68) Η Ρουμανία εξήγησε ότι ο νομικός διαχωρισμός προϋποθέτει την τήρηση ορισμένων από τον νόμο προβλεπόμενων διαδικαστικών πράξεων και ότι, ελλείψει τυχόν παρεμβάσεων από ενδιαφερόμενα τρίτα μέρη, η διαδικασία θα διαρκούσε κανονικά από 6 έως 9 μήνες. Η Ρουμανία τόνισε επιπλέον ότι τηρούνται ωστόσο χωριστοί λογαριασμοί για τις δραστηριότητες εξόρυξης άνθρακα και παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, και ότι η ενίσχυση διάσωσης θα χρησιμοποιούνταν αποκλειστικά για τις δραστηριότητες παραγωγής ενέργειας, όπως αναφέρθηκε και στην κοινοποίηση της ενίσχυσης διάσωσης.

(69) Τέταρτον, όσον αφορά την απόφαση κίνησης της διαδικασίας σχετικά με τις προϋποθέσεις για τη χορήγηση ενίσχυσης σε παρόχους υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος («ΥΓΟΣ»), η Ρουμανία δήλωσε ότι η CE Hunedoara θα ενεργούσε ως πάροχος των απαραίτητων υπηρεσιών για τη λειτουργία του εθνικού συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας, το οποίο στην ουσία θα εξουσιοδοτούσε την CE Hunedoara να λάβει αντιστάθμιση, σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές διατάξεις ([22]). Εν προκειμένω, η Ρουμανία πρόσθεσε ότι η παροχή των απαιτούμενων πληροφοριών στην Επιτροπή για τον ορισμό των ΥΓΟΣ, την ανάθεσή τους, τον υπολογισμό της αντιστάθμισης και τη διάρκεια ξεκίνησε το 2016 και είχε σχεδόν ολοκληρωθεί.

(70) Πέμπτον, η Ρουμανία δήλωσε επίσης ότι, σύμφωνα με μελέτες που εκπονήθηκαν από την εθνική εταιρεία μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, την Transelectrica SA, η διακοπή λειτουργίας των δύο μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, της Mintia και της Paroseni, θα επηρέαζε αρνητικά τη λειτουργία του εθνικού συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας.

(71) Έκτον, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Ρουμανίας, και άλλες μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας αναμένεται να καταστούν μη διαθέσιμες σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, λόγω της θέσης σε ισχύ της εκτελεστικής απόφασης (ΕΕ) 2017/1442 της Επιτροπής ([23]).

(72) Ωστόσο, η Ρουμανία δεν υπέβαλε κανένα στοιχείο που να αποδεικνύει τη διενέργεια εκ των προτέρων αξιολόγησης από τις ρουμανικές αρχές ή φορείς της αγοράς πριν από τη χορήγηση των δανείων, και δεν υπέβαλε στοιχεία που να δικαιολογούν τη συμβατότητα των δανείων με τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων.

(73) Στις παρατηρήσεις της σχετικά με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Ρουμανία δεν αμφισβήτησε ότι το δάνειο διάσωσης, το δάνειο που χορηγήθηκε για την αποπληρωμή της ασυμβίβαστης ενίσχυσης και τα άλλα τρία δάνεια, χορηγήθηκαν με κρατικούς πόρους και καταλογίζονται στο κράτος.

4. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

(74) Η παρούσα απόφαση αφορά τα πέντε χρηματοδοτούμενα ή στηριζόμενα από δημόσιους πόρους δάνεια που περιγράφονται στην ενότητα 2.4.

(75) Η παρούσα απόφαση δεν θίγει την αξιολόγηση τυχόν άλλων μέτρων στήριξης υπέρ της CE Hunedoara. Περιλαμβάνει, ειδικότερα, τις αναβολές ή παραγραφές χρεών από δημόσιους φορείς προς άμεσο όφελος της CE Hunedoara, όπως αναφέρεται στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, καθώς και παλαιότερες παραγραφές ή αποποιήσεις δημόσιων χρεών που οφείλονταν από την Εθνική Εταιρεία Λιθάνθρακα JSC Petrosani πριν από την εκκαθάρισή της, σε περίπτωση που η CE Hunedoara αποτελέσει τον οικονομικό διάδοχο της τελευταίας.

(76) Η Επιτροπή εξετάζει καταρχήν εάν τα μέτρα συνιστούν κρατικές ενισχύσεις υπό την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ. Η Επιτροπή εξετάζει στη συνέχεια αν η ενίσχυση έχει ήδη εφαρμοστεί και αν μια τέτοια ενίσχυση μπορεί να είναι συμβατή με την εσωτερική αγορά.

(77) Ως προκαταρκτική παρατήρηση, η Επιτροπή διαφωνεί με τις παρατηρήσεις της Ρουμανίας όσον αφορά τα δάνεια BCR και BRD. Πρώτον, ενώ η Ρουμανία είχε όντως πληρώσει ένα μέρος του αρχικού κεφαλαίου για τα δάνεια BCR και BRD αντίστοιχα (ως δανειολήπτης), δεν ισχύει το ίδιο και για την CE Hunedoara, καθώς η τελευταία δεν πλήρωσε κανένα μέρος του αρχικού κεφαλαίου (των δανείων μειωμένης εξασφάλισης) προς το ρουμανικό κράτος, με αποτέλεσμα το σύνολο του αρχικού κεφαλαίου (των δανείων μειωμένης εξασφάλισης) και όχι μόνο ένα μέρος αυτού, να εξακολουθεί να οφείλεται. Δεύτερον, η Επιτροπή διαφωνεί επίσης με τις παρατηρήσεις της Ρουμανίας όσον αφορά τα ποσά που οφείλονται στο υπουργείο Οικονομικών από τις 31 Μαρτίου 2018 για τα εν λόγω δύο δάνεια· πράγματι, όπως θα εξηγηθεί στη συνέχεια, η Επιτροπή θεωρεί ότι το σύνολο των αρχικών κεφαλαίων των δανείων (μειωμένης εξασφάλισης) BCR και BRD (και όχι μόνο οι δόσεις του αρχικού κεφαλαίου που είναι πληρωτέες από τις 31 Μαρτίου 2018, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα πληρωμών) οφείλονται πλήρως από την CE Hunedoara στο ρουμανικό κράτος.

4.1. **Ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ**

(78) Σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, «ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχείρισεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές».

([22]) Έκτακτο κυβερνητικό διάταγμα αριθ. 26/2018 και κυβερνητική απόφαση αριθ. 760/2017.

([23]) Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2017/1442 της Επιτροπής, της 31ης Ιουλίου 2017, για τον καθορισμό των συμπερασμάτων για τις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές (ΒΔΤ) βάσει της οδηγίας 2010/75/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά μεγάλες μονάδες καύσης (ΕΕ L 212 της 17.8.2017, σ. 1)

(79) Κατά συνέπεια, ένα μέτρο συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια της εν λόγω διάταξης εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες σωρευτικές προϋποθέσεις: i) το μέτρο πρέπει να καταλογίζεται στο κράτος και να χρηματοδοτείται από κρατικούς πόρους· ii) το μέτρο πρέπει να παρέχει πλεονέκτημα στον αποδέκτη του· iii) το εν λόγω πλεονέκτημα πρέπει να είναι επιλεκτικό· και iv) το μέτρο πρέπει να νοθεύει ή να απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό και να επηρεάζει τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών.

4.1.1. *Κρατικοί πόροι και καταλογισμός στο κράτος*

(80) Όπως έχει τονίσει το Δικαστήριο ([24]), προκειμένου να χαρακτηριστούν ως κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, τα μέτρα πρέπει α) να προέρχονται από κρατικούς πόρους, είτε άμεσα είτε έμμεσα, από οποιονδήποτε ενδιάμεσο φορέα που ενεργεί βάσει των εξουσιών που του ανατίθενται και β) να μπορούν να καταλογιστούν στο κράτος. Η έννοια του κράτους μέλους περιλαμβάνει τις δημόσιες αρχές όλων των επιπέδων, ανεξάρτητα από το αν πρόκειται για εθνική, περιφερειακή ή τοπική αρχή ([25]).

(81) Όσον αφορά το δάνειο της IBRD, η Ρουμανία διευκρίνισε ότι ήταν το αποτέλεσμα συμφωνίας που υπεγράφη στις 31 Μαΐου 2002 μεταξύ της IBRD και της Electrocentrale Deva, που είναι ο νομικός προκάτοχός της CE Hunedoara. Αυτή η δανειακή σύμβαση είχε την εγγύηση της ρουμανικής κυβέρνησης. Σύμφωνα με τη νομολογία ([26]), η δημιουργία ενός αρκούντως συγκεκριμένου κινδύνου πρόσθετης επιβάρυνσης του Δημοσίου στο μέλλον, είτε από εγγύηση είτε από συμβατική προσφορά, είναι επαρκής για τους σκοπούς του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ. Συνεπώς, η εγγύηση του δανείου της IBRD αφορούσε πόρους από τον κρατικό προϋπολογισμό.

(82) Όσον αφορά το δάνειο της BCR, η Ρουμανία επιβεβαίωσε ότι το δάνειο αυτό προέκυψε από τη σύμβαση που συνήφθη στις 3 Δεκεμβρίου 2013 μεταξύ της BCR και του υπουργείου Δημόσιων Οικονομικών για τη χρηματοδότηση του ενός τετάρτου του επενδυτικού έργου «Centrala Electrică Paroșeni». Αυτό το δάνειο χορηγήθηκε στη συνέχεια στην CE Hunedoara μέσω επικουρικής δανειακής σύμβασης που συνήφθη στις 5 Δεκεμβρίου 2013. Ως εκ τούτου, η επικουρική δανειακή σύμβαση (η οποία αφορά το δάνειο της BCR που συνήφθη από το ρουμανικό δημόσιο) χορηγήθηκε στην CE Hunedoara από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού.

(83) Όσον αφορά το δάνειο της BRD, η Ρουμανία επιβεβαίωσε ότι το δάνειο αυτό προέκυψε από τη σύμβαση που συνήφθη στις 19 Μαΐου 2014 μεταξύ της BRD και του υπουργείου Οικονομικών. Αυτό το δάνειο χορηγήθηκε από την Τράπεζα στον δανειολήπτη ο οποίος στη συνέχεια το χορήγησε στην CE Hunedoara μέσω επικουρικής δανειακής σύμβασης η οποία συνήφθη στις 5 Ιουνίου 2014 για τη χρηματοδότηση ενός ακόμη τετάρτου του έργου «Centrala Electrică Paroșeni». Ως εκ τούτου, η επικουρική δανειακή σύμβαση (η οποία αφορά το δάνειο της BRD που συνήφθη από το ρουμανικό δημόσιο) χορηγήθηκε στην CE Hunedoara από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού.

(84) Το δάνειο διάσωσης, συμπεριλαμβανομένου του παραταθέντος και μη εξοφλημένου μέρος αυτού, καθώς και το δάνειο για την αποπληρωμή της ασυμβίβαστης ενίσχυσης, ενέχουν κρατικούς πόρους, δεδομένου ότι καταβλήθηκαν από κεφάλαια που δεσμεύτηκαν και προέρχονται από τον κρατικό προϋπολογισμό.

(85) Οι διάφορες πράξεις με τις οποίες το υπουργείο Οικονομικών σύναψε δανειακές συμβάσεις, χορήγησε δάνεια μειωμένης εξασφάλισης ή εγγυήθηκε δάνεια για την CE Hunedoara, είτε αυτεπάγγελτα, δυνάμει των κρατικών εξουσιών που του έχουν εκχωρηθεί είτε σύμφωνα με τις οδηγίες του υπουργικού Συμβουλίου της Ρουμανίας, είναι καταλογιστέες στο κράτος.

(86) Βάσει των ανωτέρω, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι τα πέντε επίμαχα δάνεια χρηματοδοτούνται από κρατικούς πόρους και καταλογίζονται στο ρουμανικό κράτος.

4.1.2. *Οικονομικό πλεονέκτημα*

(87) Το άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ προβλέπει ότι, για να θεωρηθεί ένα μέτρο ως κρατική ενίσχυση, θα πρέπει να επιφυλάσσει ευνοϊκή μεταχείριση σε ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένους κλάδους παραγωγής. Τα δάνεια ή οι εγγυήσεις που παρέχονται από το κράτος μέλος, άμεσα ή έμμεσα, μπορούν να ευνοήσουν τη δικαιούχο επιχείρηση όταν παρέχουν χρηματοδότηση την οποία ο δικαιούχος δεν θα έβρισκε στις χρηματοπιστωτικές αγορές με τους ίδιους όρους, μπορεί μάλιστα και καθόλου. Για να διαπιστώσει αν μια επιχείρηση έχει επωφεληθεί από οικονομικό πλεονέκτημα, η Επιτροπή εφαρμόζει το κριτήριο της «αρχής του επενδυτή σε συνθήκες οικονομίας της αγοράς». Σύμφωνα με την αρχή αυτή, η αξιολόγηση επικεντρώνεται στη συναλλαγή από την οπτική ενός υποθετικού συνετού ιδιώτη πιστωτή/επενδυτή, ο οποίος βρίσκεται στην πλησιέστερη κατά το δυνατόν κατάσταση εκείνης του κράτους ([27]).

(88) Στην προκείμενη περίπτωση, το ρουμανικό κράτος φέρει την ιδιότητα και του πιστωτή και του κύριου μετόχου της CE Hunedoara. Σε αυτό το πλαίσιο, η Ρουμανία θα μπορούσε να χορηγήσει ή να εγγυηθεί, σε μεμονωμένη βάση, ένα δάνειο ή μια εγγύηση που συμμορφώνεται με την αρχή του επενδυτή σε συνθήκες οικονομίας της αγοράς εάν οι όροι βάσει των οποίων χορηγείται το δάνειο συνάδει με τις συνθήκες της αγοράς, και εφόσον υπάρχει πιθανότητα αποπληρωμής ή αυξημένης απόδοσης στον μέτοχο υπό άλλη μορφή.

([24]) Απόφαση στην υπόθεση C-482/99, *Γαλλία κατά Επιτροπής (Stardust Marine)*, ECLI:EU:C:2002:294.
([25]) Απόφαση στην υπόθεση C-248/84, *Γερμανία κατά Επιτροπής*, ECLI:EU:C:1987:437, σκέψη 17.
([26]) Απόφαση του Δικαστηρίου της 19ης Μαρτίου 2013 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-399/10 P και C-401/10 P, *Bouygues SA και Bouygues Télécom SA κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής και λοιπών*, ECLI:EU:C:2013:175, σκέψεις 137, 138 και 139.
([27]) Απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-300/16P, *Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά Frucona Košice a.s.*, ECLI:EU:C:2017:706, σκέψη 28.

(89) Επομένως, η αξιολόγηση των συνθηκών βάσει των οποίων χορηγούνται δάνεια από έναν μέτοχο πρέπει να λάβει υπόψη τις πιθανές αποδόσεις της συμμετοχής που ο μέτοχος μπορεί εύλογα να αναμένει υπό την ιδιότητά του ως μετόχου. Στην προκειμένη περίπτωση, είναι προφανές ότι, με βάση (i) τα οικονομικά μεγέθη της CE Hunedoara που απεικονίζονται στον πίνακα 2 ανωτέρω, (ii) το σημαντικά υψηλότερο οριακό κόστος παραγωγής της CE Hunedoara σε σύγκριση με τις τιμές της αγοράς και (iii) το ιστορικό των προκατόχων, το ρουμανικό δημόσιο, ή κάθε επενδυτής της αγοράς σε παρόμοια θέση με το κράτος, δεν θα μπορούσε να αναμένει οποιαδήποτε πιθανή απόδοση με τη μορφή μερισμάτων ή κεφαλαιακών κερδών από τη συμμετοχή του στην CE Hunedoara από το 2013.

(90) Πρώτον, όσον αφορά τα τρία δάνεια IBRD, BCR και BRD που σύναψε ή εγγυήθηκε το ρουμανικό υπουργείο Οικονομικών προς όφελος της CE Hunedoara, η αξιολόγηση πρέπει να λάβει υπόψη την οικονομική κατάσταση της εταιρείας και το ιστορικό των προκατόχων της, όπως θα το είχε πράξει οποιοσδήποτε συνετός δανειοδότης ή επενδυτής. Ακόμη και πριν από τον Απρίλιο 2015, όταν η CE Hunedoara δεν μπορούσε σύμφωνα με πληροφορίες να εξασφαλίσει χρηματοδότηση με όρους της αγοράς, η εταιρεία ήταν συνεχώς ζημιογόνα από το πρώτο έτος της πλήρους λειτουργίας της κατά το οποίο τα ανθρακωρυχεία και οι μονάδες ηλεκτρικής ενέργειας άνηκαν στην ίδια εταιρεία.

(91) Δεύτερον, όσον αφορά το δάνειο για την αποπληρωμή της ασυμβίβαστης ενίσχυσης, επισημαίνεται στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας ότι παρασχέθηκε οικονομικό πλεονέκτημα παρόμοιας φύσης (όπως αυτό που σχετίζεται με το δάνειο διάσωσης) στην CE Hunedoara ως διάδοχο εταιρεία που διαχειριζόταν τα στοιχεία παραγωγής ενέργειας της Electrocentrale Paroşeni και της Electrocentrale Deva μέσω της κρατικής ενίσχυσης που αποτελούσε το αντικείμενο της απόφασης για τις ασυμβίβαστες ενισχύσεις της 20ής Απριλίου 2015 και, κατά συνέπεια, μέσω του δημόσιου δανείου που χορηγήθηκε στην CE Hunedoara για την αποπληρωμή του. Το δάνειο για την αποπληρωμή της ασυμβίβαστης ενίσχυσης χορηγήθηκε όταν, σύμφωνα με τη Ρουμανία, η CE Hunedoara πληρούσε τις προϋποθέσεις για την υπαγωγή της στη διαδικασία αφερεγγυότητας σύμφωνα με το ρουμανικό δίκαιο και, ως εκ τούτου, μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο η εταιρεία να εξασφάλιζε παρόμοια χρηματοδότηση με όρους της αγοράς.

(92) Τρίτον, όσον αφορά το δάνειο διάσωσης, όπως επισημαίνεται στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, οι ρουμανικές αρχές δήλωσαν ότι η CE Hunedoara δεν ήταν σε θέση να εξασφαλίσει το εν λόγω δάνειο από τις εμπορικές τράπεζες και, γενικότερα, αναγνώρισαν ότι προσέδιδε (επιλεκτικό) πλεονέκτημα ([28]). Το παρατεταμένο και μη εξοφλημένο μέρος του δανείου διάσωσης της CE Hunedoara επίσης συνεπάγεται οικονομικό πλεονέκτημα το οποίο η εταιρεία δεν θα μπορούσε να αποκομίσει σε συνθήκες αγοράς, π.χ. με την αναχρηματοδότηση και την αποπληρωμή του μη εξοφλημένου μέρους με ένα δάνειο από εμπορική τράπεζα.

(93) Στις παρατηρήσεις της σχετικά με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Ρουμανία υποστήριξε ότι είχε όντως σκοπό να αναδιαρθρώσει την CE Hunedoara και να μετατρέψει το δάνειο διάσωσης σε ένα μέρος της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης. Η Επιτροπή σημειώνει, ωστόσο, ότι η Ρουμανία δεν υπέβαλε έγκυρο σχέδιο αναδιάρθρωσης σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές Δ&Α και η απλή πρόθεση αναδιάρθρωσης δεν αναιρεί το πλεονέκτημα που χορηγήθηκε από το δάνειο διάσωσης, καθώς το δάνειο δεν αποπληρώθηκε εντός έξι μηνών από τη χορήγηση της ενίσχυσης.

(94) Στις παρατηρήσεις της επί της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η Ρουμανία υποστήριξε επίσης ότι το δάνειο διάσωσης χορηγήθηκε σύμφωνα με τις «ισχύουσες συνθήκες στην τραπεζική αγορά» μετά την ανάλυση της EximBank και ότι ήταν εξασφαλισμένο. Ο ισχυρισμός αυτός, ωστόσο, αποδεικνύεται εσφαλμένος από το απλό γεγονός ότι η CE Hunedoara δεν κατάφερε να λάβει το δάνειο από εμπορικές τράπεζες όπως επισημαίνεται στις αιτιολογικές σκέψεις 100 και 101 της παρούσας απόφασης. Επιπλέον, η Ρουμανία δεν έχει παράσχει την ανάλυση πιστωτικού κινδύνου της EximBank.

(95) Τέταρτον, οι προκάτοχοι της CE Hunedoara επίσης δεν ήταν σε θέση να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους, εκ των οποίων περισσότερα από 1,2 δισεκατ. EUR παρέμειναν απλήρωτα υπό εκκαθάριση. Ως νεοσυσταθείσα εταιρεία, παρά το γεγονός ότι εκκαθαρίστηκε από τις περισσότερες υποχρεώσεις της Electrocentrale Paroşeni, της Electrocentrale Deva και της Εθνικής Εταιρείας Λιθάνθρακα JSC Petroşani, η CE Hunedoara δεν είχε αξιόπιστο και ισχυρό πιστωτικό ιστορικό, ελλείψει του οποίου οι δανειστές της αγοράς είναι απρόθυμοι να χρηματοδοτήσουν τις δραστηριότητες των επιχειρήσεων. Πράγματι, και τα πέντε δάνεια που αποτελούν το αντικείμενο της παρούσας διαδικασίας χορηγήθηκαν από πόρους που προέρχονται από τον κρατικό προϋπολογισμό (βλέπε 4.1.1 παραπάνω). Αντιθέτως, δεν υπάρχουν στοιχεία που να αποδεικνύουν τη χορήγηση δανείων στην CE Hunedoara από ιδιώτη πιστωτή της αγοράς σε συγκρίσιμο βαθμό. Παρά την πρόσκληση που απευθύνθηκε στη Ρουμανία στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας να παράσχει στοιχεία προσφορών για δάνεια προς την CE Hunedoara από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα της αγοράς ή τράπεζες μεταξύ 2012 και 2016, στις οποίες να διευκρινίζεται αν ζητήθηκε κρατική ή δημόσια εγγύηση, δεν παρασχέθηκαν παρόμοιες προσφορές ή αποδείξεις θετικών εκτιμήσεων από δανειστές της αγοράς.

(96) Πέμπτον, όπως εξηγείται στην αιτιολογική σκέψη 20 ανωτέρω, τα παραγωγικά στοιχεία της CE Hunedoara ήταν τα ίδια με εκείνα που διαχειρίζονταν και οι προκάτοχοί της, χωρίς να έχει πραγματοποιηθεί καμία σημαντική παραγωγική ή τεχνολογική βελτίωση που να επιτρέπει στα ενδιαφερόμενα μέρη να αναμένουν ευλόγως καλύτερες ή περισσότερο κερδοφόρες πωλήσεις ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας στην αγορά ηλεκτρισμού της Ρουμανίας. Οι ρουμανικές

([28]) Απόφαση για την ενίσχυση διάσωσης της 21ης Απριλίου 2015, αιτιολογικές σκέψεις 30 και 31.

αρχές, διατηρώντας την πλήρη κυριότητα της CE Hunedoara και των προκατόχων της, ενώ είναι και ο κύριος πιστωτής της, δεν μπορούσαν να αγνοήσουν τη διαρθρωτική αδυναμία της CE Hunedoara να παράγει επαρκή κέρδη εκμετάλλευσης ώστε να μπορέσει να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της. Οι πόροι προήλθαν από δημόσια χρηματοδότηση, και η CE Hunedoara δεν θα μπορούσε να τους είχε εξασφαλίσει με κανέναν τρόπο από τη χρηματοπιστωτική αγορά.

(97) Και τα πέντε προαναφερόμενα γεγονότα επηρεάζουν την πιστοληπτική ικανότητα της CE Hunedoara και δεν εξασφαλίζουν ότι, χωρίς κρατική παρέμβαση, η CE Hunedoara θα έβρισκε πρόθυμους δανειστές σε όρους της αγοράς που θα είχαν τη βεβαιότητα ότι η CE Hunedoara θα αποπλήρωνε τα δάνεια. Ομοίως, είναι απίθανο η Ρουμανία να προσδοκούσε κέρδη από τη συμμετοχή της στην CE Hunedoara και, ειδικότερα, από την απώλεια εσόδων κατά τη χορήγηση δανείων προς την CE Hunedoara κάτω από τους όρους της αγοράς.

(98) Εν κατακλείδι, τα εν λόγω δάνεια φαίνεται να ευνόησαν την CE Hunedoara. Πράγματι, η CE Hunedoara ήταν ένας οφειλέτης με κακό πιστωτικό ιστορικό λόγω των αφερέγγυων και εκκαθαρισμένων προκατόχων της, ενώ το 2012-2013, όταν ιδρύθηκε, δεν είχε καθόλου πιστωτικό ιστορικό. Η CE Hunedoara σημείωνε αυξανόμενες ζημίες εκμετάλλευσης που δεν επέτρεπαν την εξυπηρέτηση των δανείων από το 2013-2014 και στην ουσία αθέτησε τις υποχρεώσεις της με αποτέλεσμα η εταιρεία να υπάγεται δυνητικά σε διαδικασία αφερεγγυότητας ήδη από το 2015. Επιπλέον, δεν υπάρχει καμία ένδειξη ότι οι ρουμανικές αρχές έλαβαν όλα τα έγκαιρα μέτρα που θα λάμβανε ένας συνετός πιστωτής για την ανάκτηση των οφειλόμενων ποσών, όπως το να απευθύνει κλήτευση προς τον οφειλέτη να αποπληρώσει τα δάνεια ή να ζητήσει την αναγκαστική εκτέλεση των πληρωμών για τις μη καταβληθείσες επιστροφές. Παρά το γεγονός ότι τον Ιανουάριο 2016 κατατέθηκε η αίτηση για την κίνηση της πτωχευτικής διαδικασίας έναντι της CE Hunedoara (βλέπε αιτιολογική σκέψη 22 ανωτέρω), δεν έχει υπάρξει μέχρι στιγμής καμία πραγματική ανάκτηση. Λόγω της δυσχερούς οικονομικής κατάστασης της εταιρείας και της χαμηλής πιθανότητας αποπληρωμής κατά τη χορήγηση ή την παράταση των δανείων, τα εξεταζόμενα δάνεια απέφεραν οικονομικό πλεονέκτημα στην CE Hunedoara, με τη μορφή χρηματοδότησης και πόρων, τα οποία δεν θα ήταν σε θέση να εξασφαλίσει στην αγορά.

(99) Όσον αφορά την ποσοτικοποίηση του εν λόγω οικονομικού πλεονεκτήματος, στην αιτιολογική σκέψη 34 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή αναφέρεται στην απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου στην υπόθεση Λάρκο ([29]) σύμφωνα με την οποία όταν ο δανειολήπτης βρίσκεται σε επισφαλή οικονομική κατάσταση που χαρακτηρίζεται ιδίως από τη μείωση του κύκλου εργασιών, τα αρνητικά ίδια κεφάλαια και την αδυναμία αποπληρωμής δανείων από τα ίδια κεφάλαια, το οικονομικό πλεονέκτημα που συνεπάγεται ένα δάνειο μπορεί να ισούται με το συνολικό ποσό των δανειακών κεφαλαίων, ακόμη και αν το κράτος εγγυάται μόνο το δάνειο. Οι ρουμανικές αρχές δεν υπέβαλαν κανένα στοιχείο που να αποδεικνύει ότι η CE Hunedoara είχε πρόσβαση στις χρηματαγορές σε συνθήκες αγοράς, και ότι προσπάθησε, και μάλιστα πέτυχε, να εξασφαλίσει δάνειο από την αγορά χωρίς κρατική στήριξη.

(100) Όπως επισημαίνεται στην αιτιολογική σκέψη 43, τα δάνεια της BRD και της BCR παραχωρήθηκαν από το ρουμανικό κράτος για τη χρηματοδότηση της περιβαλλοντικής συμμόρφωσης το 2013-2014, έπειτα από περιπτώσεις στις οποίες η Ρουμανία παρείχε επιχορηγήσεις για τον ίδιο τύπο εγκατάστασης (αποθείωση καυσαερίων) σε άλλες μονάδες θερμικής ενέργειας το 2010 (CE Turceni) και το 2011 (CE Craiova II) και αποφάσισε να διακόψει την πρακτική της χορήγησης τέτοιων επιχορηγήσεων ως μέσων ενίσχυσης. Ωστόσο, λόγω των χαρακτηριστικών, του σκοπού και της οικονομικής κατάστασης της CE Hunedoara, φαίνεται σκόπιμο να θεωρηθεί ότι το δάνειο της BRD και το δάνειο της BCR που παραχωρήθηκαν από το κράτος για τη χρηματοδότηση της περιβαλλοντικής συμμόρφωσης ήταν de facto επιχορηγήσεις, παρά τον νομικό τους χαρακτηρισμό ως δάνεια.

(101) Στο μεταξύ, η προσφυγή προς το ρουμανικό δημόσιο που παραχώρησε τα δάνεια της BDR και της BCR δείχνει ότι αυτές οι ιδιωτικές τράπεζες δεν θέλησαν να αναλάβουν κανένα κίνδυνο ρευστότητας για την CE Hunedoara καθώς θεωρούσαν σχεδόν βέβαιη την αδυναμία αποπληρωμής.

(102) Ως εκ τούτου, βάσει των ανωτέρω, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι τα πέντε δάνεια που χορηγήθηκαν στην CE Hunedoara παρείχαν οικονομικό πλεονέκτημα και θεωρεί ότι το εν λόγω πλεονέκτημα ισούται με το συνολικό ποσό του αρχικού κεφαλαίου των δανείων κατά τη στιγμή της χορήγησής τους.

4.1.3. *Επιλεκτικότητα*

(103) Το άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ προβλέπει ότι, για να θεωρηθεί ένα μέτρο ως κρατική ενίσχυση, θα πρέπει να επιφυλάσσει ευνοϊκή μεταχείριση *σε ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένους κλάδους παραγωγής*. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι τα πέντε δάνεια χορηγήθηκαν σε ad hoc βάση στην CE Hunedoara για τη στήριξη της συνεχιζόμενης λειτουργίας της σε συγκεκριμένες καταστάσεις που απαιτούσαν επενδύσεις για τη διασφάλιση της περιβαλλοντικής συμμόρφωσης, την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας της ή την επιστροφή της ασυμβίβαστης ενίσχυσης, και δεν ήταν μέρος ενός ευρύτερου μέτρου γενικής οικονομικής πολιτικής για την παροχή στήριξης σε επιχειρήσεις που βρίσκονται σε συγκρίσιμη νομική και οικονομική κατάσταση και δραστηριοποιούνται στον τομέα της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ή σε άλλους τομείς της οικονομίας. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι τα δάνεια αυτά είναι επιλεκτικά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.

([29]) Υπόθεση T-423/14, *Λάρκο Γενική Μεταλλευτική και Μεταλλουργική ΑΕ κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής*, ECLI:EU:T:2018:57, σκέψη 193 και παρατιθέμενη νομολογία.

4.1.4. *Επιπτώσεις στις συναλλαγές και στρέβλωση του ανταγωνισμού*

(104) Όταν η ενίσχυση που χορηγείται από ένα κράτος μέλος ενισχύει τη θέση μιας επιχείρησης έναντι άλλων επιχειρήσεων που ασκούν ανταγωνιστική δραστηριότητα σε επίπεδο εμπορικών συναλλαγών εντός της Ένωσης, πρέπει να θεωρείται ότι η εν λόγω ενίσχυση επηρεάζει τις συναλλαγές αυτές ([30]). Αρκεί ο αποδέκτης της ενίσχυσης να ανταγωνίζεται άλλες επιχειρήσεις σε αγορές που είναι ανοικτές στον ανταγωνισμό ([31]).

(105) Η CE Hunedoara προμηθεύει τη Ρουμανία με ηλεκτρική και θερμική ενέργεια. Σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες της Ένωσης σχετικά με την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας ([32]), οι προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας είναι ελεύθεροι να αναπτύσσουν δραστηριότητες και να αναζητούν πελάτες στη Ρουμανία. Πράγματι, διάφοροι ανταγωνιστές από τη Ρουμανία (π.χ. SN Nuclearelectrica, SN Hidroelectrica) ή από άλλα κράτη μέλη (π.χ. CEZ, Alpiq) το έχουν ήδη πράξει. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι το ρουμανικό σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας είναι επί του παρόντος διασυνδεδεμένο με τα συστήματα ηλεκτρικής ενέργειας της Βουλγαρίας και της Ουγγαρίας, με αποτέλεσμα να παράγονται ροές ηλεκτρικής ενέργειας οι οποίες αποτελούν αντικείμενο συναλλαγών μεταξύ των εν λόγω κρατών μελών.

(106) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι τα εξεταζόμενα δάνεια είναι ικανά να επηρεάσουν τις συναλλαγές της ΕΕ και να νοθεύσουν ή να απειλήσουν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό στην εσωτερική αγορά.

4.1.5. *Συμπέρασμα σχετικά με την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης*

(107) Με βάση τα ως άνω επιχειρήματα, η Επιτροπή καταλήγει ότι το εγγυημένο από το ρουμανικό κράτος δάνειο της IBRD προς την CE Hunedoara, τα δάνεια BCR και BRD που συνήφθησαν προς όφελος της CE Hunedoara, το δάνειο που χορηγήθηκε για την αποπληρωμή προηγούμενης ασυμβίβαστης ενίσχυσης, και το δάνειο διάσωσης, συμπεριλαμβανομένης του παραταθέντος και μη εξοφλημένου μέρος αυτού, συνιστούν κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.

4.2. **Νομιμότητα της ενίσχυσης**

(108) Η εγγυημένη από το κράτος δανειακή σύμβαση με την IBRD που ωφέλησε την CE Hunedoara υπεγράφη στις 31 Μαΐου 2002 με την Deva, έναν από τους νομικούς προκατόχους της CE Hunedoara, πριν από την προσχώρηση της Ρουμανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2007· ως εκ τούτου, το δάνειο της IBRD δεν ήταν παράνομο, ακόμη και αν αποδειχθεί ότι το δάνειο συνιστούσε κρατική ενίσχυση. Συνεπώς, οι πληρωμές από το κράτος ως εγγυητή, παρόλο που αφορούν την περίοδο μετά την προσχώρηση, αποτελούν υφιστάμενη ενίσχυση η οποία δεν είναι αυτή καθαυτή παράνομη, με την επιφύλαξη, σύμφωνα με τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, πιθανής μελλοντικής αδυναμίας του κράτους που ασκεί σε μεταγενέστερο στάδιο το δικαίωμα προσφυγής του κατά της CE Hunedoara.

(109) Ωστόσο, το δάνειο της BCR, το δάνειο της BRD και το δάνειο που χορηγήθηκε για την αποπληρωμή της ασυμβίβαστης ενίσχυσης, συνιστούν κρατικές ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ και, καθώς έχουν εκταμιευθεί κατά παράβαση του άρθρου 108 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ, συνιστούν παράνομη κρατική ενίσχυση.

(110) Το δάνειο διάσωσης για το οποίο η Επιτροπή δεν προέβαλε καμία αντίρρηση στην απόφασή της σχετικά με την ενίσχυση διάσωσης, της 21ης Απριλίου 2015, δεν χορηγήθηκε πριν από την απόφαση της Επιτροπής και επομένως δεν συνιστούσε παράνομη κρατική ενίσχυση. Ωστόσο, η υπερβολική παράταση και μη αποπληρωμή του πολύ πέρα από την εξάμηνη περίοδο για την οποία χορηγήθηκε καθιστούν την παράταση παράνομη.

4.3. **Συμβατότητα των ενισχύσεων και νομική βάση της αξιολόγησης**

(111) Η Επιτροπή πρέπει να εξετάσει αν τα προαναφερθέντα μέτρα ενίσχυσης μπορούν να θεωρηθούν συμβατά με την εσωτερική αγορά. Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, εναπόκειται στο κράτος μέλος να επικαλεστεί πιθανούς λόγους που συνηγορούν υπέρ της συμβατότητας και να αποδείξει ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις που απαιτεί η συμβατότητα αυτή ([33]). Εκτός από το δάνειο διάσωσης και την παράτασή του έξι μήνες μετά την απόφαση της Επιτροπής, της 21ης Απριλίου 2015, και το δάνειο της IBRD που δεν έχρηζε κοινοποίησης, δεδομένου ότι χορηγήθηκε πριν από την προσχώρηση της Ρουμανίας στην ΕΕ, η Ρουμανία δεν κοινοποίησε το δάνειο που χορηγήθηκε για την επιστροφή της ασυμβίβαστης ενίσχυσης, το δάνειο της BCR και το δάνειο της BRD, ούτε επικαλέστηκε πιθανούς λόγους συμβατότητας με την εσωτερική αγορά.

(112) Βάσει των διαθέσιμων πληροφοριών και, όπως επισημαίνεται στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή θεωρεί ότι η μόνη δυνατή βάση συμβατότητας για τα μέτρα που εξετάζονται είναι οι κατευθυντήριες γραμμές Δ&Α. Αυτές οι κατευθυντήριες γραμμές προβλέπουν κανόνες και όρους για την αξιολόγηση της συμβατότητας των ενισχύσεων διάσωσης και αναδιάρθρωσης που χορηγούνται σε προβληματικές επιχειρήσεις σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ.

([30]) Βλέπε, ειδικότερα, την απόφαση στην υπόθεση 730/79, *Βέλγιο κατά Επιτροπής*, ECLI:EU:C:1980:209, σκέψη 11· υπόθεση C-53/00, *Ferring*, ECLI:EU:C:2001:627, σκέψη 21· υπόθεση C-372/97, *Ιταλία κατά Επιτροπής*, ECLI:EU:C:2004:234, σκέψη 44.

([31]) Απόφαση στην υπόθεση T-214/95, *Het Vlaamse Gewest κατά Επιτροπής*, ECLI:EU:T:1998:77.

([32]) Οδηγία 2009/72/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενεργείας, και για την κατάργηση της οδηγίας 2003/54/ΕΚ (ΕΕ L 211 της 14.8.2009, σ. 55).

([33]) Απόφαση στην υπόθεση C-364/90, *Ιταλία κατά Επιτροπής*, ECLI:EU:C:1993:157, σκέψη 20.

4.3.1. *Δυνατότητα εφαρμογής των κατευθυντηρίων γραμμών Δ&Α*

(113) Σύμφωνα με τα σημεία 137 και 138 των κατευθυντήριων γραμμών Δ&Α, «[η] Επιτροπή θα εξετάσει κατά πόσον συμβιβάζεται με την εσωτερική αγορά κάθε ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης η οποία χορηγήθηκε χωρίς την άδεια της και, επομένως, κατά παράβαση του άρθρου 108 παράγραφος 3 της [ΣΛΕΕ] βάσει των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών, εάν μέρος ή το σύνολο της ενίσχυσης χορηγήθηκαν μετά τη δημοσίευσή τους στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*» και «[σε] όλες τις άλλες περιπτώσεις, θα διενεργεί την εξέταση με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές που εφαρμόζονταν κατά τη χρονική στιγμή χορήγησης της ενίσχυσης».

(114) Το δάνειο διάσωσης και το δάνειο για την αποπληρωμή της ασυμβίβαστης ενίσχυσης χορηγήθηκαν μετά την έναρξη ισχύος των κατευθυντήριων γραμμών Δ&Α, την 1η Αυγούστου 2014. Ως εκ τούτου, οι κατευθυντήριες γραμμές Δ&Α ισχύουν για αυτά τα δύο δάνεια.

(115) Επιπλέον, τα δάνεια της BCR και της BRD δεν κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή, κατά παράβαση του άρθρου 108 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ. Επομένως, ακόμη και αν αυτά τα δύο δάνεια είχαν χορηγηθεί πριν από την 1η Αυγούστου 2014, δεδομένου ότι πρέπει να αξιολογηθούν από κοινού ως μέρος μιας ενιαίας πράξης χορήγησης ενίσχυσης σε προβληματική επιχείρηση, οι κατευθυντήριες γραμμές Δ&Α ισχύουν και για τα δάνεια της BCR και της BRD.

4.3.2. *Εφαρμογή των κατευθυντηρίων γραμμών Δ&Α*

(116) Μόνον οι προβληματικές επιχειρήσεις, κατά τα οριζόμενα στο σημείο 20 των κατευθυντήριων γραμμών Δ&Α, οι οποίες δεν δραστηριοποιούνται στον τομέα του άνθρακα και του χάλυβα καθώς και στον χρηματοπιστωτικό τομέα, όπως ορίζεται στο σημείο 16 των κατευθυντήριων γραμμών, μπορούν να επωφελούνται από ενισχύσεις διάσωσης και αναδιάρθρωσης. Όπως επισημαίνεται στην απόφαση για την ενίσχυση διάσωσης, τον Απρίλιο 2015 η CE Hunedoara πληρούσε ήδη τις προϋποθέσεις για την υπαγωγή της σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία όπως προβλέπεται στο σημείο 20 στοιχείο γ) των κατευθυντήριων γραμμών Δ&Α και, πράγματι, τον Ιανουάριο 2016, η εταιρεία υπάχθηκε σε πτωχευτική διαδικασία (βλέπε αιτιολογική σκέψη 22 ανωτέρω). Ως εκ τούτου, η CE Hunedoara μπορεί να θεωρηθεί ως προβληματική επιχείρηση κατά την έννοια των κατευθυντήριων γραμμών Δ&Α.

(117) Η Επιτροπή διαπιστώνει, κατά πρώτον, ότι η Ρουμανία δεν παρείχε κανένα αποδεικτικό στοιχείο σχετικά με την πιθανή τήρηση των προϋποθέσεων συμβατότητας που ισχύουν για τις ενισχύσεις διάσωσης ή αναδιάρθρωσης όπως καθορίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές Δ&Α.

(118) Όσον αφορά το δάνειο της BCR, το δάνειο της BRD και το δάνειο που χορηγήθηκε για την αποπληρωμή της ασυμβίβαστης ενίσχυσης, η Επιτροπή θα προβεί στην από κοινού αξιολόγησή τους, λόγω του ότι είχαν χορηγηθεί σε προβληματική επιχείρηση ως επένδυση ή ενίσχυση λειτουργίας με την οποία η CE Hunedoara μπόρεσε να καλύψει τις δαπάνες της ελλείψει πρόσβασης στις χρηματοπιστωτικές αγορές (βλέπε αιτιολογική σκέψη 99). Στη βάση αυτή, η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν πληρούνται οι όροι συμβατότητας για τις ενισχύσεις αναδιάρθρωσης που ορίζονται στις κατευθυντήριες Δ&Α, διότι (i) το σχέδιο αναδιάρθρωσης (το οποίο υποβλήθηκε τον Οκτώβριο 2015 και τροποποιήθηκε τον Ιανουάριο 2016) δεν ήταν έγκυρο από την αρχή δεδομένου ότι δεν θα μπορούσε να εξασφαλίσει τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της CE Hunedoara χωρίς τη λήψη περαιτέρω ενίσχυσης και ούτε επιδιώχθηκε, (ii) δεν υφίσταται σαφής ιδία συμμετοχή της CE Hunedoara σύμφωνα με τα σημεία 62 έως 64 των κατευθυντηρίων γραμμών Δ&Α, και (iii) δεν εντοπίστηκαν μέτρα περιορισμού των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού σύμφωνα με τα σημεία 74 έως 86 των κατευθυντήριων γραμμών Δ&Α.

(119) Όσον αφορά τα σημεία 99 έως 103 των κατευθυντήριων γραμμών Δ&Α, μολονότι προβλέπουν ειδικούς όρους για την παροχή ενισχύσεων σε προβληματικές επιχειρήσεις παρόχους ΥΤΟΣ, η Επιτροπή καταλήγει ότι τα εξεταζόμενα δάνεια δεν μπορούν να αξιολογηθούν ή να ληφθούν υπόψη ως αντιστάθμιση για την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών, όπως αναφέρεται στο σημείο 100 των κατευθυντήριων γραμμών Δ&Α. Πρώτον, δεν υποστηρίζεται ούτε αποδεικνύεται ότι η CE Hunedoara λειτουργεί βάσει έγκυρων πράξεων ανάθεσης που να θεμελιώνουν οποιαδήποτε δικαιολογημένη διαφορά με την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από άλλες επιχειρήσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που δραστηριοποιούνται στη Ρουμανία· σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου ([34]), η ύπαρξη έγκυρης πράξης ανάθεσης αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για να θεωρηθεί η κρατική ενίσχυση ως έγκυρη αντιστάθμιση για την παροχή

([34]) Απόφαση στην υπόθεση C-280/00, *Altmark Trans GmbH και Regierungspräsidium Magdeburg κατά Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH*, Συλλογή 2003, σ. I-7747.

υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος. Δεύτερον, τα επίμαχα δάνεια ήταν δάνεια *ad hoc* που χορηγήθηκαν για συγκεκριμένους σκοπούς και όχι για αναγνωρίσιμα και δικαιολογημένα πρόσθετα έξοδα παροχής υπηρεσιών. Τρίτον, τα ποσά των δανείων δεν έχουν καθοριστεί, μεμονωμένα ή σωρευτικά, βάσει αντικειμενικών εκ των προτέρων παραμέτρων ούτε έχουν ρυθμιστεί ειδικά για το καθορισμένο κόστος των ΥΓΟΣ, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα έσοδα και έξοδα της Hunedoara. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή δεν μπορεί, σύμφωνα με τα σημεία 100 και 101 των κατευθυντήριων γραμμών Δ&Α, να θεωρήσει ότι τα εν λόγω δάνεια αποτελούν έγκυρη αντιστάθμιση βάσει της απόφασης ΥΓΟΣ ([35]) ή του πλαισίου ΥΓΟΣ ([36]).

(120) Η Ρουμανία δεν τήρησε επίσης τη δέσμευσή της να διαχωρίσει νομικά τα ανθρακωρυχεία από την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας εντός της CE Hunedoara, δέσμευση την οποία ανέλαβε όταν εγκρίθηκε η ενίσχυση διάσωσης και η οποία, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της, μπορεί να απαιτούσε διάστημα έξι έως εννέα μηνών. Δύο ανθρακωρυχεία λαμβάνουν ενισχύσεις για παύση λειτουργίας, σύμφωνα με την απόφαση σχετικά με τη δεύτερη ενίσχυση σε ανθρακωρυχεία (αιτιολογική σκέψη 12 ανωτέρω). Η Ρουμανία υποστήριξε στις παρατηρήσεις της επί της απόφασης κίνησης της διαδικασίας ότι τηρούνται χωριστοί λογαριασμοί για τις δραστηριότητες εξόρυξης και παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας· ωστόσο, οι χωριστοί λογαριασμοί από μόνοι τους δεν εμποδίζουν τη διασταυρούμενη χρηματοδότηση της μεταλλευτικής δραστηριότητας. Η Ρουμανία δεν απέδειξε ότι δεν πραγματοποιείται διασταυρούμενη χρηματοδότηση π.χ. με την υποβολή στοιχείων που να αποδεικνύουν ότι η χρήση της κρατικής ενίσχυσης ωφελεί μόνο τη δραστηριότητα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Ελλείψει αυτών των αναγκαίων αποδεικτικών στοιχείων, δεν μπορεί να αποκλειστεί ότι ορισμένα από τα δάνεια που καλύπτονται από την παρούσα απόφαση να έχουν ωφελήσει άμεσα ή έμμεσα τα ανθρακωρυχεία της CE Hunedoara, κατά παράβαση του σημείου 16 των κατευθυντηρίων γραμμών Δ&Α που εξαιρεί τον τομέα του άνθρακα από τις ενισχύσεις Δ&Α.

(121) Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι τα έσοδα από το δάνειο που χορηγήθηκε για την αποπληρωμή της ασυμβίβαστης ενίσχυσης παραμένουν στη διάθεση της CE Hunedoara. Βάσει της αρχής Deggendorf ([37]), η συσσώρευση ενός δανείου που δεν έχει επιστραφεί και που χορηγήθηκε για την αποπληρωμή προηγούμενης ασυμβίβαστης ενίσχυσης μαζί με τα άλλα τρία δάνεια, δεν επιτρέπει να θεωρηθεί ότι η πιθανή ενίσχυση αναδιάρθρωσης προς την CE Hunedoara είναι συμβιβάσιμη με την εσωτερική αγορά σύμφωνα με το σημείο 94 των κατευθυντηρίων γραμμών Δ&Α. Ωστόσο, καθώς επωφελείται από κρατικές ενισχύσεις με τη μορφή των επίμαχων δανείων, και εφόσον αυτά δεν έχουν αποπληρωθεί, η CE Hunedoara συνεχίζει να λειτουργεί σε βάρος των ανταγωνιστών της.

(122) Εν κατακλείδι, βάσει των ανωτέρω, η Επιτροπή θεωρεί ότι τα δάνεια BCR και BRD που συνήφθησαν προς όφελος της CE Hunedoara, και τα οποία αξιολογήθηκαν από κοινού με την υπερβολική παράταση του δανείου διάσωσης, μετατρέποντάς το σε δάνειο αναδιάρθρωσης, καθώς και το δάνειο που χορηγήθηκε για την αποπληρωμή της ασυμβίβαστης ενίσχυσης, είναι ασυμβίβαστα με την εσωτερική αγορά.

(123) Όσον αφορά το δάνειο διάσωσης, σύμφωνα με το σημείο 55 στοιχείο δ) των κατευθυντηρίων γραμμών Δ&Α, η Ρουμανία δεσμεύθηκε να υποβάλει, εντός έξι μηνών από την ημερομηνία της απόφασης για την ενίσχυση διάσωσης ή της εκταμίευσης της πρώτης δόσης (αιτιολογική σκέψη 54 της απόφασης για την ενίσχυση διάσωσης), είτε αποδείξεις ότι το δάνειο έχει αποπληρωθεί, είτε ένα έγκυρο σχέδιο αναδιάρθρωσης ή ένα τεκμηριωμένο σχέδιο εκκαθάρισης που θα παρουσίαζε τα στάδια τα οποία θα οδηγούσαν στην εκκαθάριση της CE Hunedoara εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, χωρίς τη λήψη περαιτέρω ενίσχυσης. Η Ρουμανία δεν τήρησε τη συγκεκριμένη δέσμευση, δεδομένου ότι (i) το δάνειο διάσωσης δεν αποπληρώθηκε πλήρως και (ii) η Ρουμανία ενημερώθηκε ότι το σχέδιο αναδιάρθρωσης (που υπέβαλε τον Οκτώβριο 2015 και τροποποίησε τον Ιανουάριο 2016) δεν εξασφάλιζε τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της CE Hunedoara χωρίς τη λήψη περαιτέρω συνεχούς ενίσχυσης.

(124) Επιπλέον, η Επιτροπή επισημαίνει ότι το χρονοδιάγραμμα για την εκκαθάριση της CE Hunedoara, ελάχιστης διάρκειας τριών ετών, όπως υποβλήθηκε από τη Ρουμανία τον Μάιο 2017 (δηλαδή 1,5 έτη μετά την προθεσμία του Οκτωβρίου 2015 και έξι μήνες μετά τη χορήγηση της ενίσχυσης διάσωσης που εγκρίθηκε με την απόφαση για την ενίσχυση διάσωσης), φαίνεται να είναι αρκετά μεγάλο.

(125) Βάσει των παραπάνω, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η παράταση του δανείου διάσωσης είναι ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά.

([35]) Απόφαση 2012/21/ΕΕ της Επιτροπής, της 20ής Δεκεμβρίου 2011, για την εφαρμογή του άρθρου 106 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας που χορηγούνται σε ορισμένες επιχειρήσεις επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος (ΕΕ L 7 της 11.1.2012, σ. 3).

([36]) Ανακοίνωση της Επιτροπής – Πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας (2011) (ΕΕ C 8 της 11.1.2012, σ. 15).

([37]) Υποθέσεις Τ-244/93 και Τ-486/93, *TWD Textilwerke Deggendorf GmbH κατά Επιτροπής*, ECLI:EU:T:1995:160, σκέψη 56.

5. **ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΠΟΣΩΝ**

(126) Σύμφωνα με τη ΣΛΕΕ και την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η Επιτροπή είναι αρμόδια να αποφασίζει ότι το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος πρέπει να καταργήσει ή να τροποποιήσει την ενίσχυση εφόσον διαπιστωθεί ότι είναι ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά ([38]). Επίσης, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η υποχρέωση ενός κράτους να καταργήσει ενίσχυση η οποία κρίθηκε από την Επιτροπή ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά αποσκοπεί στην επαναφορά των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση ([39]).

(127) Το Δικαστήριο απεφάνθη σχετικά ότι ο στόχος αυτός επιτυγχάνεται όταν ο αποδέκτης αποδώσει τα ποσά που χορηγήθηκαν υπό μορφή παράνομων ενισχύσεων, χάνοντας έτσι το πλεονέκτημα που απολάμβανε στην αγορά σε σχέση με τους ανταγωνιστές του, και τα πράγματα επανέλθουν στην προ της καταβολής κατάσταση ([40]).

(128) Στο πλαίσιο αυτό, το άρθρο 16 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589 του Συμβουλίου ([41]) ορίζει ότι «[σε] περίπτωση αρνητικής απόφασης για υπόθεση παράνομων ενισχύσεων, η Επιτροπή αποφασίζει την εκ μέρους του οικείου κράτους μέλους λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων για την ανάκτηση της ενίσχυσης από τον δικαιούχο […]».

(129) Συνεπώς, i) το δάνειο της BCR, ii) το δάνειο της BRD, iii) το δάνειο για την αποπληρωμή της ασυμβίβαστης ενίσχυσης και (iv) το δάνειο διάσωσης –το οποίο κατέστη παράνομο από τη στιγμή που η ενίσχυση διάσωσης δεν αποπληρώθηκε εντός έξι μηνών από τη χορήγηση και/ή εκταμίευσή της– τέθηκαν σε εφαρμογή κατά παράβαση του άρθρου 108 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ, και πρέπει να θεωρηθούν παράνομες και ασυμβίβαστες ενισχύσεις, και να ανακτηθούν ώστε να αποκατασταθεί η κατάσταση που επικρατούσε στην αγορά πριν από τη χορήγησή τους. Η ανάκτηση θα πρέπει να καλύπτει το διάστημα κατά το οποίο ο δικαιούχος αποκόμισε το πλεονέκτημα, δηλαδή όταν η ενίσχυση με τη μορφή του αρχικού κεφαλαίου των δανείων τέθηκε παράνομα στη διάθεση του δικαιούχου, έως την πραγματική ανάκτηση, και τα ποσά προς ανάκτηση πρέπει να περιλαμβάνουν τους τόκους έως την πραγματική ανάκτηση. Οι τόκοι ανάκτησης διαφέρουν από τους συμβατικούς τόκους, τους τόκους υπερημερίας και άλλα συναφή ποσά που σχετίζονται με τα επίδικα δάνεια τα οποία οφείλονται από την Hunedoara στο κράτος.

(130) Κατά πάγια νομολογία, η αφερεγγυότητα του δικαιούχου και η αδυναμία του να επιστρέψει την ενίσχυση δεν συνιστούν βάσιμο λόγο για να απαλλαγεί από την υποχρέωσή του να επιστρέψει την ενίσχυση ([42]). Στην περίπτωση αυτή, η επαναφορά των πραγμάτων στην κατάσταση που επικρατούσε πριν από τη χορήγηση της ενίσχυσης και η εξάλειψη της νόθευσης του ανταγωνισμού μπορούν καταρχήν να επιτευχθούν με την εγγραφή της απαίτησης επιστροφής της ενίσχυσης στο μητρώο των απαιτήσεων στο πλαίσιο της διαδικασίας δικαστικής εκκαθάρισης. Σε περίπτωση που το οικείο κράτος μέλος δεν μπορεί να ανακτήσει τις ενισχύσεις στο σύνολό τους, η εγγραφή της σχετικής απαίτησης συνεπάγεται εκπλήρωση της υποχρέωσης ανάκτησης εφόσον η πτωχευτική διαδικασία καταλήγει στη λύση της επιχείρησης η οποία υπήρξε αποδέκτης των παράνομων ενισχύσεων, δηλαδή στην οριστική παύση της δραστηριότητάς της ([43]). Η εκκαθάριση της CE Hunedoara σε περίπτωση μη ανάκτησης της ενίσχυσης διάσωσης εντός έξι μηνών από την έγκριση ή την εκταμίευσή της επίσης προβλέπεται στις κατευθυντήριες γραμμές Δ&Α, στην απόφαση σχετικά με την ενίσχυση διάσωσης (αιτιολογικές σκέψεις 20, 21 και 52, στοιχείο δ).

(131) Η Επιτροπή λαμβάνει υπό σημείωση τις πρόσφατες συζητήσεις με τη Ρουμανία στο πλαίσιο των οποίων διαπιστώθηκε ότι η λύση της CE Hunedoara μπορεί να οδηγήσει στην εκκαθάριση και πώληση του ενεργητικού της με σκοπό την κάλυψη των υποχρεώσεών της, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προκύπτουν από την εφαρμογή της παρούσας απόφασης με την οποία επιβάλλεται η υποχρέωση ανάκτησης στη Ρουμανία. Σε κάθε περίπτωση, οι ρουμανικές αρχές επιβεβαίωσαν την ύπαρξη νομικών διατάξεων στην εθνική νομοθεσία που θα εξασφαλίσουν τη συνέχεια της λειτουργίας και αναφέρθηκαν εν προκειμένω στον Νόμο υπ' αριθ. 123 της 10ης Ιουλίου 2012 για την ηλεκτρική ενέργεια και το φυσικό αέριο, και κυρίως το κεφάλαιο για την προστασία και την ασφάλεια.

(132) Στο πλαίσιο της εκκαθάρισης και λαμβάνοντας υπόψη τη νομική υποχρέωσή της να διασφαλίσει τη συνέχιση του εφοδιασμού, η Ρουμανία μπορεί να σχεδιάσει τη λήψη μέτρων για να αποφύγει τις απότομες διακοπές παροχής ηλεκτρικής και θερμικής ενέργειας στην περιοχή στην οποία δραστηριοποιείται και παρέχει τις υπηρεσίες της η CE Hunedoara. Ωστόσο, τα εν λόγω μέτρα πρέπει να είναι αναλογικά, εύλογα και περιορισμένα σε χρόνο και έκταση με σκοπό τη διατήρηση της αξίας των στοιχείων παραγωγής ενέργειας. Κατ' εφαρμογή της παρούσας απόφασης, η Επιτροπή πρέπει να ενημερώνεται εκ των προτέρων και να είναι σε θέση να εξακριβώνει ότι πληρούνται οι εν λόγω προϋποθέσεις. Κατά συνέπεια, η απόφαση αυτή εφαρμόζεται εν γένει με την επιφύλαξη των παραπάνω κατάλληλων μέτρων και της διαδικασίας μεταβίβασης των στοιχείων παραγωγής ενέργειας.

([38]) Βλέπε απόφαση στην υπόθεση C-70/72, *Επιτροπή κατά Γερμανίας*, ECLI:EU:C:1973:87, σκέψη 13.
([39]) Βλέπε απόφαση στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-278/92, C-279/92 και C-280/92, *Ισπανία κατά Επιτροπής*, ECLI:EU:C:1994:325, σκέψη 75.
([40]) Βλέπε απόφαση στην υπόθεση C-75/97, *Βέλγιο κατά Επιτροπής*, ECLI:EU:C:1999:311, σκέψεις 64 και 65.
([41]) Κανονισμός (ΕΕ) 2015/1589 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2015, περί λεπτομερών κανόνων για την εφαρμογή του άρθρου 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 248 της 24.9.2015, σ. 9).
([42]) Απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Απριλίου 2004 στην υπόθεση C-277/00, *Γερμανία κατά Επιτροπής*, ECLI:EU:C:2000:238, σκέψη 85· απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Ιανουαρίου 1986 στην υπόθεση C-52/84, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, ECLI:EU:C:1986:3, σκέψη 14· απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Μαρτίου 1990 στην υπόθεση C-142/87, *Βέλγιο κατά Επιτροπής*, ECLI:EU:C:1990:125, σκέψεις 60 έως 62·
([43]) Απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Δεκεμβρίου 2012 στην υπόθεση C-610/10, *Επιτροπή κατά Ισπανίας*, ECLI:EU:C:2012:781, σκέψη 104.

(133) Επιπλέον, όπως αναφέρθηκε κατά τη διάρκεια της τηλεδιάσκεψης που πραγματοποιήθηκε στις 31 Ιουλίου 2018 (βλέπε αιτιολογική σκέψη 3 ανωτέρω), η Ρουμανία εξέφρασε την πρόθεσή της να λάβει κατάλληλο μέτρο ώστε να προωθήσει τη διαδικασία μεταβίβασης των περιουσιακών στοιχείων παραγωγής ενέργειας από την CE Hunedoara σε μια Νέα Εταιρεία (NewCo) που δεν έχει ακόμα συσταθεί. Αυτό προβλέπεται να λάβει τη μορφή έκτακτου κυβερνητικού διατάγματος μέσω του οποίου θα πραγματοποιηθεί *μεταβίβαση αντί πληρωμής* σε τρία στάδια (στη ρουμανική γλώσσα «dare în plată») μόνο για τα περιουσιακά στοιχεία παραγωγής ενέργειας, δηλαδή χωρίς τα ορυχεία. Σύμφωνα με τα πρακτικά που συμφωνήθηκαν με τη Ρουμανία, η εν λόγω διαδικασία θα πρέπει να περιλαμβάνει:

i) Πρώτον, την εκπόνηση υποχρεωτικής έκθεσης αξιολόγησης για τον καθορισμό της αξίας των περιουσιακών στοιχείων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (τα οποία ενεχυριάζονται επί του παρόντος από το υπουργείο Οικονομικών) και του ποσού του χρέους που οφείλεται από την CE Hunedoara·

ii) δεύτερον, αυτά τα περιουσιακά στοιχεία που έχουν ενεχυριαστεί θα μεταβιβαστούν στο υπουργείο Οικονομικών και στη συνέχεια στο υπουργείο Ενέργειας·

iii) τρίτον, αυτά τα περιουσιακά στοιχεία που έχουν ενεχυριαστεί θα μεταβιβαστούν σε μια νέα εταιρεία, στην οποία θα ανατεθεί στη συνέχεια η παροχή υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος.

(134) Η παρούσα απόφαση δεν θίγει την εν λόγω μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων μέσω του προβλεπόμενου έκτακτου κυβερνητικού διατάγματος, υπό την προϋπόθεση ότι η παραπάνω μεταβίβαση διεξάγεται από τις ρουμανικές αρχές σύμφωνα με τις νομικές απαιτήσεις, συμπεριλαμβανομένων, ιδίως, της ορθής αποτίμησης των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων.

6. **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ**

(135) Η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η Ρουμανία χορήγησε στην CE Hunedoara παράνομη κρατική ενίσχυση η οποία είναι ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά και η οποία θα πρέπει να ανακτηθεί.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Το εγγυημένο από το ρουμανικό κράτος δάνειο της Διεθνούς Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (δάνειο IBRD), δικαιούχος και διάδοχος του οποίου κατέστη η CE Hunedoara, δεν χορηγήθηκε παράνομα στην CE Hunedoara, κατά παράβαση του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 2

Τα ακόλουθα δάνεια υπέρ της CE Hunedoara και για τα ποσά που ορίζονται στα στοιχεία α) έως δ), συνιστούν κρατικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν παράνομα (ή δεν αποπληρώθηκαν ως προς το στοιχείο δ)) από τη Ρουμανία, κατά παράβαση του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και είναι ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά:

α) δάνειο της Ρουμανικής Εμπορικής Τράπεζας που συνήψε το υπουργείο Οικονομικών και χορηγήθηκε στη συνέχεια στην CE Hunedoara μέσω επικουρικής δανειακής σύμβασης (δάνειο BCR) – 83 485 450 RON·

β) δάνειο της Ρουμανικής Αναπτυξιακής Τράπεζας που συνήψε το υπουργείο Οικονομικών και χορηγήθηκε στη συνέχεια στην CE Hunedoara μέσω επικουρικής δανειακής σύμβασης (δάνειο BRD) – 68 371 170 RON·

γ) δάνειο που χορηγήθηκε για την αποπληρωμή της ασυμβίβαστης ενίσχυσης η οποία ζητήθηκε να ανακτηθεί βάσει της απόφασης σχετικά με την ασυμβίβαστη ενίσχυση (το δάνειο για την αποπληρωμή της ασυμβίβαστης ενίσχυσης) – 34 785 015 RON·

δ) δάνειο που αντιστοιχεί σε ενίσχυση χορηγηθείσα σύμφωνα με την απόφαση για την ενίσχυση διάσωσης και επιτόκιο (το δάνειο διάσωσης) – όπως όντως εκταμιεύθηκε για το ποσό των 98 476 900 RON και δεν αποπληρώθηκε εντός έξι μηνών από την εκταμίευσή του.

Άρθρο 3

1. Η Ρουμανία οφείλει να ανακτήσει την αναφερόμενη στο άρθρο 2 ασυμβίβαστη ενίσχυση από τον δικαιούχο.

2. Τα πραγματικά ποσά προς ανάκτηση είναι ίσα με τα ποσά που πραγματικά καταβλήθηκαν στον δικαιούχο και δεν αποπληρώθηκαν από τον τελευταίο στο ρουμανικό κράτος· τα εν λόγω ποσά βαρύνονται επίσης με τόκο από την ημερομηνία κατά την οποία τέθηκαν στη διάθεση του δικαιούχου μέχρι την πραγματική ανάκτησή τους.

3. Οι τόκοι υπολογίζονται με τη μέθοδο του ανατοκισμού σύμφωνα με τις διατάξεις του κεφαλαίου V του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 794/2004 της Επιτροπής ([44]).

4. Η Ρουμανία ακυρώνει όλες τις οφειλόμενες καταβολές της ενίσχυσης που ορίζονται στο άρθρο 2 από την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 4

1. Η ανάκτηση της ενίσχυσης που αναφέρεται στο άρθρο 2 είναι άμεση και πραγματική, με την επιφύλαξη των κατάλληλων μέτρων που μπορεί να λάβει η Ρουμανία με στόχο τη διαφύλαξη της συνεχιζόμενης λειτουργίας των περιουσιακών στοιχείων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας τα οποία είναι απαραίτητα για την παροχή ηλεκτρισμού και θέρμανσης, εφόσον τα μέτρα αυτά είναι αναλογικά, εύλογα και περιορισμένα σε χρόνο και έκταση για τη διατήρηση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων παραγωγής ενέργειας.

2. Η Ρουμανία διασφαλίζει την εκτέλεση της παρούσας απόφασης εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησής της.

Άρθρο 5

1. Εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης, η Ρουμανία υποβάλλει στην Επιτροπή τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) το συνολικό ποσό (αρχικό κεφάλαιο και τόκους ανάκτησης) που πρέπει να ανακτηθεί από τον δικαιούχο·

β) αναλυτική περιγραφή των ήδη ληφθέντων μέτρων και των σχεδιαζόμενων μέτρων για τη συμμόρφωσή της με την παρούσα απόφαση·

γ) αναλυτική περιγραφή των ήδη ληφθέντων μέτρων και των σχεδιαζόμενων μέτρων για να διασφαλιστεί η συνέχιση της λειτουργίας των περιουσιακών στοιχείων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας·

δ) έγγραφα που αποδεικνύουν ότι έχει δοθεί εντολή στον δικαιούχο να επιστρέψει την ενίσχυση.

2. Η Ρουμανία τηρεί ενήμερη την Επιτροπή για την πρόοδο των εθνικών μέτρων που ελήφθησαν για την εκτέλεση της παρούσας απόφασης μέχρι να ολοκληρωθεί η ανάκτηση της ενίσχυσης που αναφέρεται στο άρθρο 2. Υποβάλλει αμέσως, μετά από απλό αίτημα της Επιτροπής, πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα που έχει ήδη λάβει και προγραμματίσει για να συμμορφωθεί με την παρούσα απόφαση. Παρέχει επίσης λεπτομερείς πληροφορίες για τα ποσά της ενίσχυσης και των τόκων ανάκτησης που έχουν ήδη ανακτηθεί από τον δικαιούχο.

Άρθρο 6

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στη Ρουμανία.

Βρυξέλλες, 8 Νοεμβρίου 2018.

Για την Επιτροπή
Margrethe VESTAGER
Μέλος της Επιτροπής

([44]) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 794/2004 της Επιτροπής, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589 του Συμβουλίου για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 140 της 30.4.2004, σ. 1).